

Velja po pošti:

za celo leto naprej K 26.—
za pol leta " " 13.—
za četrt leta " " 6.50
za en mesec " " 2.20

V upravnisti:

za celo leto naprej K 22.40
za pol leta " " 11.20
za četrt leta " " 5.60
za en mesec " " 1.90

Za pošilj. na dom 20 h na mesec.

Posamezne štev. 10 h.

Uredništvo je v Kopitarjevih ulicah št. 2 (vhod iz dvorišča nad tiskarno). — Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne sprejemajo. Uredniškega telefona št. 74.

SLOVENEK

Inserati:

Enostop. petlivrst (72mm):
za enkrat 13 h
za dvakrat 11 "
za trikrat 9 "
za več kot trikrat . . . 8 "
V reklamnih noticah stane enostopna garmondvrsta 26 h. Pri večkratnem objavljenju primeren popust.

Izhaja

vsak dan, izveniš nedelje in praznike, ob pol 6. uri popoldne.

Političen list za slovenski narod

Upravištvo je v Kopitarjevih ulicah št. 2. — Vsprejema naročnino, inserate in reklamacije. Upraviškega telefona št. 188.

Današnja številka obsega 14 strani.

Po enakopravnosti — do miru!

Javno življenje v Avstriji je zadnji čas prišlo v čudno znamenje. Od vseh strani, s severa, z juga, od zapada in zahoda se poroča o neprestanih tepežih. Oni, ki se zgražajo nad Ljubljano, se lahko zgražajo nad Mariborom, kjer so Nemci pobili šipe v škofiji, nad Bolcanom, kjer so svobodomiselnici s palicami in poleni napadli katoliške dijake, nad Prago, kjer so svobodomiselniki Nemci v deželni zboru razbili pulte in udrihali z odlomljenimi kosi po Čehih, nad Rumburgom, kjer se je liberalna tolpa zagnala v udeležence katoliškega shoda, ali nad znamenitim preteptopom v Kašperskih gorah — in tako dalje brez konca in kraja. Izgredi in tepeži se ponavljajo po celi častivredni Avstriji, in še se niso začele — visoke šole. Kaj bo — za Boga — kadar se začne predavanja na visokih šolah? Za inauguracije rektorjev se že obetajo krasni prizori: Radikalni in nacionalni burši že vihte palice in se urijo v umetnosti, kako razbijati glave katoliškim dijakom.

To so globokega obžalovanja vredne razmere. Javnost je od dne do dne bolj posirovela in ne vemo, kam se prijadramo po tej poti.

Vedno ni bilo tako, in Bog ne daj, da ne bi postalo bolje. Če zasledujemo zgodovino tega razvoja, moramo reči, da je prišlo javno nasilstvo v modo po nemškem nacionalizmu. Bilo je v državnem zboru, ko so prvič začeli vsenemci z obstrukcijo in pred svetom dali žalosten zgled dotlej nečuvane sirovosti. Iz državne zbornice je prišla ta navada v deželne zbornice, in odtlej se je hitro razširila na ulico.

Da ljudsko zastopstvo, posebno tam, kjer je v manjšini v postavodajalnih zborih, včasih z izrednimi sredstvi brani svojo postojanko in hoče s silo zabraniti kako pretečo krivico, tega pač nihče — in mi najmanj — ne more več obsojati. Parlamentarizem je pomanjkljiv sestav in načelo gospodstva večine je včasih potrebno korekture. A moč pesti in pravica nasilstva je preveč zavlada v naši državi, in

ravno slabejši so tisti, ki vedno največ trpe.

Ako danes pregledamo vso to bojno areno, tedaj nam pred vsem udari v oko eno dejstvo: »Svobodomiselniki« in nemško-radikalni elementi, ki izvršujejo najhujša nasilstva in neprenehoma povzročajo nove izgrede, ostanejo brez kazni. »Svobodomiselniki« dijaki, ki napadajo pri belem dnevu svoje tovariše katoliškega mišljenja, ostanejo vsi brez kazni, in — kar je naravnost sramotno — vseučiliški rektorji in profesorji se postavijo na stran izgrednikov in napadalcev in jih še krijejo in podpirajo s svojo avtoriteto.

Mi nečemo državnemu pravdniku delati še več poslov, nego jih že ima in si jih dela v Ljubljani; zato ne rečemo nič o preiskavah, ki se vrše zdaj zaradi ljubljanskih izgredov. A eno samo moramo zaklicati: Postopajte proti Ljubljancem tako, kakor se postopa drugod ob sličnih izgredih! In proti vsem nemškim kriščem, proti »svobodomiselnim« elementom, ki z gorjačami napadajo krščanske zborovavce, nastopajte tako, kakor ste nastopili zdaj v Ljubljani s Slovenci!

Te enakosti si želimo, enakopravnosti pred sodiščem, pred vlado in pred vojaškim bajonetom!

Po tej enakopravnosti edino bi se povrnil v javno življenje mir in red!

Bosansko vprašanje.

Na dnevnem ređu je bosansko vprašanje. O njem razpravljajo ministrski sveti, o njem piše evropsko časopisje. Uprava in bodočnost Bosne in Hercegovine bodeta najvažnejše vprašanje v bodočem zasedanju delegacij.

Kar se tiče uprave same, je splošno mnenje to, da je slaba, birokratska, v najslabšem pomenu besede. In ravno uprava je merilo za civilizatorno moč naše države v zasedenih deželah, dokaz usposobljenosti in ugleda na Balkanu in pred sodiščem onih držav, ki so Avstro-Ogrski poverile mandat uprave.

Res pa je tudi, da neprijatelji slikajo bosansko upravo še v temnejših barvah, nego je opravičeno. V tridesetih letih se je precej storilo za povzdigo narodnega gospodarstva, poljedelstva, obrti in industrije. Izpremenile so se razmere v mnogem pogledu, ne pa v toliki meri, kar bi

modra in skrbna uprava mogla doseči v treh desetletjih.

Eno najvažnejših vprašanj bosanske uprave je agrarna reforma. V tem oziru se je zgodilo jako malo ali celo nič. Agrarne razmere so iste, kakor so bile pred letom 1878. In tedaj so bile take, kakor ob turški osvojitvi pred stoletji. Lastnik zemlje je »beg« ali »aga«, kmetje so njegovi tlačani. Kmet obdeluje zemljo ter daje gospodarju tretjino ali četrtno letnih pridelkov. Ako pa kmet nemarno in slabo obdeluje zemljo, more ga gospodar tudi zapoditi. Da so nekdanji domači plemiči ostali gospodarji zemlje, so se pomohamedanili, kmetje so večinoma krščani.

To razmerje med kmetom in »begom« največ ovira napredek poljedelstva. Kmet se pač mnogo ne potrudi za izboljšanje zemljišča, ki ni njegovo. Čemu bi se potil le za gospodarja! Naša uprava pa je pustila vse pri starem. Kalij se na noben način ni hotel sprijazniti z mislijo splošne zemljiške odveze. Napravila je pač večji red glede na desetino za upravo in tretjino lastniku. Ta boljši red je pa le na korist deželi in begom, ne pa kmetom. Pred leti je bilo v Bosni in Hercegovini 101,625 kmetov, med temi pa le 22,655, ki so imeli nekaj svoje zemlje. In do konca 1906 se je odkupilo le 22,116 kmetov.

Naša uprava pa se izgovarja, da bi bila splošna zemljiška odveza nesreča za bega in kmeta. Gospodar bi s časom porabil odkupnino ter ubožal, kmet pa prišel v roke oderuhom in tako z dežja pod kap. Je nekaj resnice na tem. Število in vpliv bogatinov v Bosni in Hercegovini sta se jako zmanjšala. Mnoga večja posestva so že prešla v roke raznih špekulantov ali pa so zadolžena. Kmet si mora od posestnika odkupiti v last zemljišče. Treba mu je položiti takoj vsaj polovico kupnine, drugo polovico pa dobi s posredovanjem okroglega urada pri deželni banki na večletne obroke. Zgodi pa se redkokdaj, da more kmet brez posojila odplačati prvo polovico. Navadno dobi posojilo za visoke obresti ali pa odprda večino svoje živine, ki je glavno njegovo premoženje. Tako postane za kratek čas svoboden kmet. Pride pa hitro čas, ko treba banki vračati obroke, oderuh zahteva obresti, pridejo slabe letine, dohodki se mu znižajo vsled pomanjkanja uprežne živine, in tako se zgodi, da si želi kmet nazaj prejšnje čase, ko

je bil le tlačan. Na drugi strani pa se zgodi, da je vlastelin razmetel kupnino za prodano zemljišča. Izseli se v Turčijo ali pa doma brunda in sanja o nekdanjih zlatih časih.

Dobiček ima navadno zviti upnik, ki dobiva 20 do 40% obresti ali pa konečno pograbi zadolžena zemljišča. Niso redki slučajji, ko je svobodni kmet zabredel v dolgove, prejšnjemu lastniku zopet prepuštil zemljo in se mu udingal kot tlačan. Te razmere niso zdrave, ker ovirajo naravni razvoj poljedelstva. Vobče je dežela napredovala, ker lastni izvoz presega že 120 milijonov. S tem pa ni rečeno ali dokazano, da je kmet, torej masa prebivalstva, na boljšem. Davki po kosmatem dohodku niso primerni, večkrat naravnost krivični, ker oratar, ki se trudi in muči, nima primerne koristi od večjih pridelkov in intenzivnega gospodarstva. Zato se večkrat čuje, da je bosanski kmet len. Tak pa je, ker se noče truditi za gospodarja, ampak dela le toliko, da se za silo preživi. Da se te razmere izboljšajo, potrebna je zemljiška odveza. Ta pa je mogoča in uspešna, ako kmet dobi poceni potrebni kredit in se zakonito omeji nepremišljena obremenitev zemljišč.

Nekoliko boljše so šolske razmere. Vendar pa pribijemo, da se je mnogo premalo zgodilo v tridesetih letih navzlic raznim težočam. Lansko poročilo bosanske uprave navaja 366 ljudskih šol v 281 krajih, kamor je od 5388 vasi in mest vsolanih le 1799 otrok. Pa še iz teh vasi radi oddaljenosti ne prihajajo vsi otroci v šolo. Torej je nad 3300 krajev, koder otroci sploh nimajo nobene šole. Nad 85 odstotkov mladine je sploh še vedno brez vsakega šolskega pouka. Vlada objavlja v svojem poročilu, da v petih letih ustanove še 95 šol. Za uspešnejšo vzgojo in omiko prebivalstva je ta pot predolga.

Drugo še važnejše in nujnejše vprašanje pa je, kaj naj se zgodi z Bosno in Hercegovino v državno-pravnem oziru. O tem vprašanju se je zadnje tedne pisalo že mnogo. Vsi krogi so edini v tem, da Bosna ne sme zaostati za Turčijo, odkar je sultan proglasil novo ustavno življenje v svoji državi. Mnenja pa so različna, kakšna bodi bosanska ustava. Pravoslavni Srbi, ki po zadnjem ljudskem štetju štejejo okroglo 782.000 duš, torej nad 43% prebivalstva, zahtevajo avtonomijo Bosne in Her-

LISTEK.

„Na te naši Hane.“

Kaj je Hana? »Hana ist eine Getreide-wüste,« odgovoril je moj tovariš. Ko se je vlak pri Napajedlu pričel pogrezati v nepregledno moravsko dolino in skozi okno nisem videl družega, kakor neizmerna žitna polja, semtertje že požeta, mnoga še stoječa, na družih so Hanaki kosili žito in ženske vezale snope, — prepričal sem se, da za Hano ni primernejše definicije kakor »Getreidewüste«, »žitna puščava«.

Prava Hana se razprostira ob reki Moravi od Napajedla za Ogrskim Gradiščem do trga Velika Bistrica, druge postaje za Olomoucem. Središče Hane so češka mesta Přerov, Proštěj in Viškov, »naša Jeruzalem, Betlehem in Nazaret«, rekel mi je moj tovariš. Nepregledna »žitna puščava« Hana je srednji in glavni del Moravskega, obenem tudi najbogatejši in najnaprednejši in najnarodnejši del. Hana je, izvzemši mesta Olomouca, kjer se tu di več češko kakor nemško govori in kjer Čehi stalno napredujejo in bodo brez dvoma v teku let dobili nadvlado, popolnoma češka. Celó v najbližji okolici Olomouca, kakor v trgu Bistrica, ki stoji že na kraju

Hane in na meji češkega prebivalstva in ki bi bil po svoji bližini z Olomoucem in z nemškim ozemljem na severu in radi svoje velike obrtnije najbolj izpostavljen nemškemu vplivu, vlada popolnoma češki značaj. Dasi ravno imajo v Bistrici krasno ljudsko in trirazredno meščansko šolo, v kateri se tudi nemščine uče in iz šole in radi opravkov v Olomouci in z nemškimi sosedi na severu skoraj vsakdo nekoliko nemško razume, vendar se v celem trgu izključno češko govori in imajo povsod samo češke napise. V trgu imajo veliko pivovarno, katere posestnik je po mišljenju Nemec in govori v družbi vedno nemško, a pri ljudskem štetju je bil z ozirom na prebivalstvo prisiljen vpisati se za Čeha in tudi vse svoje uslužbenice in delavce je moral vpisati za Čeha. Revno prebivalstvo nemškega pogorja, ki se dviga za Hano proti severu, prihaja čisto v Bistrico iskat si službo, in pri ljudskem štetju so kratkomalo vse te nemške delavce, hlapce in dekle vpisali za Čeha. To je bila sicer mala »revanche« za stotisoče Čehov, katere so na Dunaju in v družih nemških mestih po sili napravili za Nemce, a priča, da se Čehi uče povračevati nemilo za nedrago in da se bo nemška oholost in nestrpnost pričela maščevati nad Nemci samimi.

Pred leti so bila še skoraj vsa hanaška mesta, kakor Kroměříž, Viškov, Pro-

snice, Přerov itd. v nemških rokah, sedaj imajo Nemci edini Olomouc in ta se drži samo s pomočjo vlade in krivičnega volivnega reda. A tudi v Olomouci napredujejo Čehi vstrajno in dosledno. Tiho kupujejo hišo za hišo, podjetje za podjetjem prehaja v njihove roke in kadar se bodo čutili dovolj močne, stopili bodo na dan s svojimi kandidati in Nemci bodo ravnotako osupli in poraženi, kakor pred tremi leti v Litovelu in v zadnjih dneh v Hranicah. V zadnjih petnajstih letih so Čehi Nemcem vzeli na Moravskem vže kakih 15 mest, katerih prebivalstvo je bilo odnekad po ogromni večini češko, ki so pa imele s pomočjo vlade in volivnega reda nemško zastopstvo. Sedaj ni v teh »priborenih« nemških mestih o nemštvu nobenega sledu več. Nemški uradniki se poizgubljajo, nemški gimnaziji in realke so skoraj brez dijakov, vstanavljajo se češke šole, judje so prisiljeni iti z večino prebivalstva ter postati Čehi. Judje so največja opora nemštva v moravskih »nemških« mestih, a kakor hitro zgube Nemci nadvlado, postanejo Judje čez noč Čehi.

Na Hani imajo najboljše ljudsko šolstvo na Moravskem. V Bistrici imajo krasno poslopje, pravo mestno palačo, ki nosi na pročelju napis: »Narodni a mestanski škola«, na kateri podučuje 13 učiteljev in eden katehet. Srednje šole so si priborili na ta način, da so jih, kjer je bilo zastop-

stvo češko, ustanovile mestne občine, kjer je bilo zastopstvo pa še v ponemčenih rokah, ustanavljala jih je »Česka ustredni matica školska« ali pa kmečke občine iz okolice, kot zasebne zavode. Ko so se zavodje razvili in dobro obnesli, bila je vlada prisiljena jih poddržaviti in Matica je bila nekoliko razbremenjena, ter se je zamogla obrniti drugam. Nemce je vzdrževala in pitala vlada, a kar imajo Čehi, priborili so si z lastno močjo. Tudi v »še ponemčenem« Olomouci imajo Čehi svojo višjo gimnazijo in realko. Poslednjo vzdržujejo češke občine iz okolice. Bistrica prispeva za njo 700 gld. na leto. Sploh se mi narodnostne razmere v »še nemškem« Olomouci ne zde slabše kakor v slovenski beli Ljubljani. Napisi so večinoma povsod in vsi, javni in zasebni, dvojezični, enojezični nemški so redkejši kot v Ljubljani, dobe se pa tudi enojezični češki.

Za Ustredno matico školsko« se nahajajo po vseh gostilnah in javnih prostorih nabiralniki, v katere se nabere precejšnja vsota. V Bistrici sem vprašal, koliko se nabere v nabiralnik, ki je stal v gostilni na mizi. Odgovorili so mi, da poprečno 100 K na leto. Ako se v vsaki gostilni in na vsaki mizi nabere toliko, potem dobi Matica samo iz teh nabiralnikov precejšnjo vsoto, nevéstevi, kar plačajo udje kot udmino in kar pride iz družih virov.

cegovine, torej bosanski parlament, ki bi neodvisno od avstrijske uprave sam upravljal deželo. In potem? Potem se Bosna in Hercegovina priklopi Srbiji ali pa se ustanovi samostojna bos. vladikovina, združena z Dalmacijo in Črno goro. Treba je najprvo, sanjarijo glasnejši Srbi, da dobimo svoj parlament. Ta boče že poskrbel, da dežela postane neodvisna od sedanjih jerobov. Njih ideal je Velika Srbija, ki bi ne dopustila nobene velike sile na Balkanu. Račun je jasen. Če Bosna dobi svoj parlament, v tem pa Srbi z mohamedanskimi nezadovoljnimi večino, potem bi ta večina delala Avstriji velike težkoče ter izzvala mednarodne prepire.

Mohamedani štejejo nekaj nad 600.000 duš, torej nad 20% prebivalstva. Ti so povečini mirnejši ljudje in ne silijo toliko nazaj pod turško vladno, še manj se seveda ogrevajo za Veliko Srbijo. Poparila jih je tudi mladoturška vlada, ki pri vsaki priliki ostro obsoja agitacijo proti avstrijski upravi. Mladoturki imajo sedaj dovolj posla doma v Turčiji, da morejo stopiti v evropski koncert. In zato hočejo živeti v Avstriji kot sosedo v najboljših odnosih.

Za Avstrijo najzanesljivejše prebivalstvo v Bosni in Hercegovini je katoliško, ki šteje okroglo 400.000 duš ali 22% prebivalstva. Hrvatje pa brez izjeme težje po zedinjenju Bosne, Hercegovine, Dalmacije in Hrvatske banovine pod habsburško krono. To je njihov program, ki pa dela državnikom mnogo skrbi. Danes nečemo razpravljati, kako naj se reši to vprašanje. Gotovo je le, da se Avstrija ne odreče s krvjo zasedeni deželi in da Bosna mora dobiti svojo ustavo v kakršnikoli obliki. Izprevideli in prepričali so se vsi merodajni krogi, da naša uprava v Bosni ni bila prava, pač pa kratkovidna in skrajno birokratska. Zadnji čas je, da ubere druga pota.

Pred meseci še se je evropska diplomacija bavila z maroškim vprašanjem. Sedaj so obrnjene vse oči na Balkan. Turčijo hočejo nekaj časa pustiti v miru, da pokaže, kaj more in hoče z ustavo. Na dnevnem redu je Bolgarija in Bosna. Govorilo in pisalo se je mnogo zadnje dni, da Evropa našemu vladarju ob njegovi šestdesetletni vladanji pokloni Bosno in Hercegovino. To bi bila najkrajša in najlepša rešitev bosanskega vprašanja, ko bi na bilo Anglije in Rusije na preži. Te vesti pa le pričajo, da je bosansko vprašanje zrelo in da dospelo do kritičnega, pa tudi nevarnega štadija. Bilo bi skorajda smešno, ko bi danes govorili o gotovi aneksiji in o vprašanju, kaj bi bile posledice aneksije. In če in kadar se izvrši aneksija, nastane takoj drugo vprašanje: Ali z Ogrsko ali z Avstrijo? Mažari delajo z rokami in nogami, da raztegnejo svojo politično oblast preko Bosne do Adrije. V Avstriji zopet žele merodajni krogi, da se Bosna priklapi avstrijskim kronovinam. Je pa še tretji faktor, ki ga ne vprašajo, in to so Hrvatje, ki jasno govoré: Nil de nobis sine nobis.

Kam plove Francija?

Notranjepolitiški položaj na Francoskem je zdaj sledeči:

Kakor znano, so bili v francoskem parlamentu takozvani radikalci in druge vladne stranke združene s socialisti v svobodnemiselnem bloku, ki je vzakoni proticerkvene postave. Zadnji čas pa se je ta blok razdril, in sicer zato, ker je ministrski predsednik Clemenceau ob priliki štraj-

Tudi gospodarsko stoji Hana prime-roma dobro. Obširna ravnina, po kateri teče reka Morava, je neizmerno rodovitna, najrodovitnejša in najbolj obdelana v Avstriji. Skoraj vsa posestva na Hani so v prvem davčnem plačilnem razredu. Hanaškega kmeta bi marsikedar lahko zamenjal s profesorjem ali uradnikom. Ako te sreča lepo gosposko oblečen mož z dolgo frizirano brado in »cvikerjem« na nosu, ne bodeš mislil, da je to kmet Hanak, dokler ne odpre ust, ter ne izpregovori v svojem širokem narečju.

Med moravskimi češkimi narečji, kolikor sem jih doslej slišal, najmanj razumem Hanaka. On ima rad široke, odprte samoglasnike. Namesto u izgovarja vedno o, namesto i pa e; namesto »buhti«, neke vrste potica, na Hani zelo priljubljena, govore »bohte«, namesto »šiški«, jed podobna našim štrukljom, pravijo »šeške«. Neka hanaška narodna pesem o Hani se začne:

Na te naše Hane
so tam bohte slane,
serem, makem posepane.«

Ako Hanak veliko pridela, zato pa tudi veliko porabi. Marsikateri kmet plača tisoče goldinarjev davka in za svoje življenje potrebuje Hanak veliko. Slovenski kmetič nima pojma o tem, kako živi Hanak. Meni je bilo zelo neprijetno, da se

kov, štrajkovskih izredov in protivojaške propagande Hervéjeve posegel po »reakcijskih« sredstvih, in je, poslal na delavce dragonce, dal antimilitariste zapirati in prikrajšal uradnikom združevavno pravico. Clemenceau je vladal zadnji čas brez in proti bloku. Zato se je celo govorilo, da se hoče združiti s konservativno desnico, v kateri sedijo pristaši Napoleonovcev, Burboncev in še drugi taki zanimivi ostanki iz preteklega stoletja. Vsled tega so se združeni socialisti pod vodstvom Jaurésomim popolnoma Clemenceau-u odpovedali, ravnotako skrajni radikalci, ki jih vodi Combes. Sicer združeni socialisti niso bili nikdar izrecno z vlado, toda v takozvanem kulturnem boju so držali trdno v bloku. Toda Clemenceau-u je po starih prijateljih dolčas postalo, ali pa vsaj drugim njegovim kolegom, kajti preteklo nedeljo je finančni minister Cailloux v nekem svojem govoru zagovarjal osnovo prejšnjega bloka. Sicer je vlada s tem, da je za to zasedanje predložila šolsko postavo, naperjeno proti katoličanom, veliko koncedirala Combocem in socialistom, pa slednjim se po vladi prav nič ne toži. Clemenceau zahteva, naj socialisti vržejo iz svoje srede vun Hervéjevce, antimilitariste in anarhiste od »Delav. zveze« (Conf. gen. du trav.). Tega pa socialisti nočejo. Kmalu se snide v Toulouseu socialistovski kongres, pa se bo videlo, kaj imajo socialisti vladi povedati. Prednamenja so neugodna. Na shodu socialistov okrožja sen-marnskega so vrgli iz stranke tri sodruge (Brousse, Heppenheim in André), ker so se kot obč. svetovavci v Parizu udeležili sprejema kralja Alfonza in niso protestirali proti temu, da je Fallières potoval k carju. Tudi v Toulouseu bodo radikalci, pristaši generalnega štrajka in razrušitve strojev, zmagali.

»Confédération gen. d. travail«, delavska zveza, zboruje letos v Marsilji. Ta zveza je gnejzdišče anarhistovskih socialistov. Zborovanji leta 1904 v Bourgesu in leta 1906 v Amiensu je vlada pustila pri miru, veliko vprašanje pa je, če bo tako naredila tudi letos. Zadnji čas je zvezi pristopilo 80.000 rudarjev in 50.000 gradbenih delavcev.

Pripravljajo se nove proticerkvene postave. Framasoni zborujejo ravnostdaj in se menijo ravno o tem, kako duhovščini popolnoma zvezati roke in zamašiti usta. V prihodnje se namerava onemogočiti duhovščini, da bi sploh mogla vladne navedbe kritikovati. Ne motijo se tisti, ki napovedujejo francoskim katoličanom drugo, še hujšo dobo preganjanja, kajti to je gotovo, da bo Clemenceau skušal prejalislej socialiste in skrajne radikalce (kombovce) pridobiti zase, tega pa drugače ne bo mogel storiti, kakor da bo predložil nove proticerkvene postave, od katerih bo vsaka hujša od prejšnje. Kam bodo pripluli? . . .

Aneksija Bosne?

O tem prevažnem vprašanju ni dozaj še nič drugega mogoče, kot prinašati različna tozadevna poročila bodisi z Dunaja in Budimpešte, bodisi z inozemstva. Komentirati nič ni mogoče, kajti dokler vlada jasno ne izjavi, ali hoče Bosno anektirati ali ne, je vsako ugibanje prazno. Opaža se, da nekateri angleški, ruski in francoski listi hudo nasprotujejo temu, da bi se Bosna monarhiji priklopila. Vsi ti listi tudi trdijo, da Avstrija neti razpor

med Bolgarijo in Turčijo samo zato, da bi nakorekoč v kalnem ribariti mogla.

»Narodni Politiki« poročajo z Dunaja, da je aneksija Bosne sklenjena stvar, da se bo v prestolnem govoru povodom otvoritve delegacij proglasila in da so razun Anglije že vse velevlasti v to pri-volile.

»Times« poročajo iz Peterburga, da je vprašanje o aneksiji Bosne Rusiji zelo nevšečno, ker bi povzročilo nove zmešnjave na Balkanu, Rusija pa ima itak veliko opravka doma, da uredi svoje notranje zadeve. Velevlasti naj preprečijo, da ne bi Avstrija vrgla gorečo bakljo v balkansko smodnišnico.

»Daily Chronicle« poročajo z Dunaja, da je aneksija Bosne gotova stvar. O tem da sta se že v lšlu menila cesar Franc Jožef in kralj Edvard. Baje se nista topot tako srčno poslovala kot druga leta. »Daily Chronicle« prinaša v isti številki br-zojavko iz Peterburga, da sta se Izvoliskij in Tittoni ravno vsled agresivnega nastopa Avstrije na Balkanu domenila, da bosta odslej Rusija in Italija na Balkanu spozrazumno nastopali.

Zaradi Bosne se je vršil včeraj (2.) popoldne skupni ministrski svet, katerega so se udeležili ministri Aerenthal, Burian, Weckerle, Andrassy, Kossuth, Beck, Klein, Korytowski. Kaj se je sklenilo, seveda ni znano.

Gotovo pri vsem le to, da so opozicijski Srbi in mohamedanci v Bosni zelo vznemirjeni. Aneksija bi jih seveda v živo zadela. »Südslavische Korrespondenz« poroča namreč iz Sarajeva, da nameravajo srbski opozicionalci, ki so napovedali protestni shod v Sarajevu, pa ga je vlada prepovedala, shod prirediti v Budimpešti. Pri tem jim bosta pomagala ogrska poslanca Visontai in grof Batthyany. Na tem shodu hočejo zahtevati ustavo za Bosno in odkloniti aneksijo. Baje hočejo tudi v Sarajevu demonstrirati, pa vlada ne bo pustila.

Opozicijski mohamedanci nameravajo demonstrativno potovati v Carigrad ob priliki otvoritve parlamenta. (Na to utegnejo še dolgo čakati. Op. ur.)

»Figaro« ščuva na Avstrijo Rusijo in Anglijo. Gotovo je, da hoče Avstrija Bosno anektirati in v sandžaku pomnožiti svoje čete. Zato rabi zmešnjave in huj-ska Bolgare na Turke. »Figaro« očita Rusiji boječnost, ker spričo tega ni nič drugega storila, kakor da je sestavila posredovavni predlog, naj se bolgarsko-turški spor predloži vsem signatarnim velevlastem v presojo. Tudi Anglija da ni pokazala dovolj energije. »Figaro« bi torej imel rad vojsko. Seveda so to le pobožne želje, ki se vsaj zazdaj še ne bodo izpolnile.

Tedenski pregled.

Shod »Kmečke zveze« je bil na Viču kjer je poslanec gospod dr. Šusteršič tudi govoril o ljubljanskih dogodkih, in obljubil da bo spravil zadevo v razgovor pri delegacijah v Pešti in v državnem zboru. Glede združitve obeh slovenskih strank je povdarjal, da se dosedaj še od nobene strani ni storil kak korak v ta namen. Zahteval je odločno, naj liberalna stranka spoštuje versko čustvovanje našega naroda, in koristi in pravice slovenskega kmeta in delavca.

Stanje po zadnjih dogodkih v Ljubljani. Mesto je mirno, orožniške patrulje ho-

dijo po mestu, nekatere so aretirali, nekaj so jih izpustili. Pred sodiščem se vrše obravnave proti udeležencem demonstracij. Osmina za ustrele je bila v stolnici. Pridno se pobirajo in pošiljajo doneski za ranjence in darovi za spomenik. Sprožila se je tudi misel, da se postavi spomenik l. 1869. zaklanemu prvemu slovenskemu mučeniku Rodetu. Belgijce se baje od kompetentne strani nagovarja, naj se ogibajo slovenskih trgovcev. Nekateri nemški obrtniki in trgovci se nameravajo izseliti, v nemških trgovinah padajo cene blagu. Vojaška komisija je v bolnici potrdila, da so bili ranjenci od zadaj ustreljeni. V Šiški bi bilo prišlo zadnje nedeljo do spopada med občinstvom in Belgijci, da niso orožniki odpeljali domov vojakov, ki imajo prepovedan sedaj vsak izlet v Šiško. V Šiški je bilo pobitih od nedelje na pone deljek 25 šip na šulferajnski šoli. — Iz dežele pošiljajo različni občinski zastopi sožalja in proteste. — Slovensko poveljavne uvede veteranski kor. — S slovenskim uradovanjem na dan, župani po deželi! Dopisovanje naj bo slovensko. Dopisi od državnih uradov v nemškem jeziku naj se vrnejo. Dvojezični pečati, kažipoti in občinske table naj se odstranijo. — Škodo pri zadnjem pobijanju šip je sodnijski izvedenec cenil na 8443 K 56 v. — Na Štajerskem v ptujski okolici je ljudstvo priredilo 14 shodov in protestiralo proti nemškim nasilnostim. Nemško razbijanje in divjanje je zadnje dni divjalo še po Ptuj in v Celovcu.

V goriškem deželnem zboru vlada obstrukcija, tako tudi na Češkem. V Zadru so bili veliki nemiri. Italijani so streljali na vojaške patrulje. Vojski so potem streljali med množico. V Dalmaciji hočejo urediti hrvaški poslanci jezikovno vprašanje tako, da je le hrvaški jezik uradni jezik. Vlada pa hoče da je laški jezik drugi deželni jezik.

Ogrski volivni reformi po Andraževem načrtu, ki hoče uničiti vse nemažarske narodnosti, nasprotuje vladar. Oškodovani bi bili posebno Slovaki in Rumuni. Za Nemce pa je reforma ugodna. Soc. demokrati prireajo shode za splošno volivno pravico.

Bolgarija se proglasi za neodvisno. Zato je razpor med Turčijo in Bolgarsko.

V Istri silno delajo Italijani za volitve. Postavijo kandidate po vseh slovanskih okrajih.

Avstrijska soc. demokracija poziva na svoji konferenci za boj, da se uvede splošna in direktna volivna pravica za deželne zbore in občine.

V Št. Jakobu na Koroškem se je otvorila narodna šola. — Na kranjskih gimnazijah se bo poučevala grščina v tretjem razredu in verouk v petem razredu že letos slovensko. — »Kmečka zveza« se je ustanovila za okraj Črnomelj in Metlika. — Sadna razstava se je otvorila 3. oktobra na Grmu. Z razstavo je združen semenj in sadijski tečaj. — Stavka papir. delavstva je končana. — Slovensko gledališče se je otvorilo prvega oktobra. Dva dni zapored je bila slovenska predstava. — Cene grozdja v Dalmaciji so nizke, poskočile pa so v Istri, ker je vinska letina na Francoskem slaba. — V kranjskem okraju je dobro obrodil krompir, zelje in ajda. — Častni kanonik je postal radovljiški gospod dekan Novak.

Godovi prihodnjega tedna:

Nedelja 4. oktobra: Rožnovenska nedelja, Frančišek Saraf., Edvin.

na Hani moj slovenski želoдец ni hotel preleviti v hanaškega, ker so dobri ljudje vedno mislili, da mi pri njih ne ugaja, ker nisem zamogel spraviti pod streho toliko njihovih dobrot, kakor sami.

Hanakov značaj je zelo različen od slovaškega, dasiravno sta si bližnja sosed. Hanak je počasen, premišljen, skoraj bi rekel, okoren. On se ne prenaagli rad in ne razgreje hitro, ljubi mirno, ugodno življenje brez velicega napora, je samozavesten, ponosen. Razvoj ljudskega značaja je v mnogem odvisen od krajevnih razmer. V nepregledni žitni puščavi Hani, daje narava človeku radodarno, česar potrebuje, in še več. Ker ima Hanak v svoji srečni domovini brez posebnega truda ugodno življenje, razvil se je njegov flegmatični značaj in v zavesti svojega blagostanja razvil se je njegov ponos. Ko so me Hanaki vprašali, kako se mi pri njih dopade, odgovoril sem »Hana ist ein Schlaraffenland«. Ta letargični pokoj, ki je razlit nad blagoslovljeno Hano, ta mirni, samozavestni, dobrodušni narod, to brezbrizno, ugodno življenje, ki vlada tukaj, napravi na tujca, prišedšega iz manj blagoslovljenih krajev vtis nečesa bajnega, pravičnega.

Dasiravno Hanak ni nagel in vročekrven, on vendar nikakor ni nedelaven. To priča lepo obdelano nepregledno žitno polje, gospodarski in narodni napredek

Hanakov, ki ni nikjer večji, kakor na Hani. On je premišljen, vztrajen in dosleden in se ne da izkoriščati od nobenega. Dasiravno Slovan z dušo in telesom, ima Hanak, kakor se je meni zdelo, manj vslovanskih napak, kakor druga slovanska plemena. Židov je na Hani primeroma malo in samo po večjih mestih. V Bistrici z okolico, ki šteje 7500 ljudi, ni nobenega, med tem ko na Slovaškem ni nobene vasi sice brez njega in jih po slovaških mestih kar mrgoli. »Žid bi pri nas ne mogel živeti,« rekel mi je nek Hanak, »pri nas bi nikdo ničesar od njega ne kupil.«

Hanaške kmečke hiše so lepe, snažne in zelo pravilno zidane. Kakor povsod na Moravskem, zidajo tudi na Hani hiše raje v dolžino, kakor v višino. Popolnoma pravilno zidana hanaška hiša ima v sebi sledeče:

1. Stanovanje gospodarjevo in njegove družine;
2. takozvana »výměna, kjer stanuje takozvani »výměnkaf«, navadno stari gospodar, potem ko je sinu prepustil gospodarstvo ali kdorkoli ima v hiši izgovorjeno stanovanje a ne spada k družini;
3. stanovanje poslov;
4. žitnice;
5. glavni vhod;
6. stranski vhod.

Hana je najbogatejši in najnarodnejši del Moravskega, a tudi najnaprednejši in

najliberalnejši del. Delavstvo je povečini Klofačeve narodne socialne stranke, premožnejši stanovni mladočeški. Duhovnik nima tukaj med narodom tistega vpliva, kakor na Slovaškem in na Valaškem, cerkve se manj obiskujejo, k sv. zakramentom prihajajo možki povprečno enkrat na leto. V Bistrici ima cerkev prostora komaj za tisoč ljudi in fara ima 7500 prebivalcev, a cerkev zadošča popolnoma verskim potrebam prebivalstva in se ne čuti nobena potreba je povečati. Seveda je v fari tudi par nemških vasi, ki zelo malo cerkev obiskujejo, dasiravno je na mesece enkrat tudi nemška pridiga.

Sploh bi bilo v cerkvah na Moravskem, kolikor sem jaz videl, marsičesar potreba. Kadar grozi vizitacija, se prične lepšati, popravljati in urejevati, ko je nevarnost srečno ali nesrečno prestana, nastopi zopet stara brezbriznost. Mnogokrat je tega krivo pomanjkovanje verske zavednosti med narodom. Tu se zbira za vse mogoče namene, za »Matico školsko«, »Radhost«, za celo vrsto narodnih društev, zavodov itd., a da bi se zbiralo za cerkev, te potrebe narod ne uvidi. Požrtvovalnost Čehov je v resnici občudovanja vredna, verski čut je večinoma v narodu še globoko vkoreninjen, kako škoda, da se je tako odtujil cerkvi! Kako bi češki narod za njo živel in delal, ako bi jo znova spojil s svojim narodnim življenjem!

Ponedeljek 5. oktobra: Placid in tov., Gala, vdova.
Torek 6. oktobra: Brunon, Fida.
Sreda 7. oktobra: Justina, Marko.
Četrtek 8. oktobra: Brigita, Simeon.
Petek 9. oktobra: Dionizij, Abraham.
Sobota 10. oktobra: Frančišek Borg., Gereon.

Slovenska dijaška zveza.

+ Za »Slovensko dijaško zvezo« so darovali: gospa Rozina Habe 5 K; Al. Kralj, kurat na Gočah, 2 K; Fr. Ferrarius v Železnikih 2 K 50 v.; Fr. Sever, župnik pri Sv. Lenartu nad Škofjo Loko, 4 K; znanec iz Starega trga pri Kočevju 5 K; uganjka v Janezkovi gostilni na Vipavskem je znesla 6 K; župnik v Frankolovem na Štajerskem 2 K. Vsem prisrčna hvala! Denarne pošiljke je odslej pošiljati na zvezinega predsednika: jur. Mark Natlačen, Dunaj VII., Strozgasse 42.

— »Slovenski dijaški zvezi« so darovali: G. Lj. Kosér iz Juršencev pri Ptuj 2 K 87 h. — G. Stanonik, župan v Horjulu, 2 K. — G. Rihar, župan v Polhovem gradu, 2 K. — Bog vrni!

Cerkveni letopis.

Š Velik shod dekliških Marijinih družb se je vršil ob obilni udeležbi sosednjih družb na praznik Marijinega imena pri St. Juriju pod Kumom ob priliki blagoslovljenja zastave ondote Marijine družbe. Prišle so družbe iz Zagorja, Radeč, Save, Svibnja, Dol, Polšnika in Dobovca, skupaj čez 250 članic; štiri družbe z zastavami; zagorske in svibanjske so imele tudi govornice in deklamovalke seboj, radeške pa so priredile igró, koikoli je bilo mogoče brez odra. — Blagoslov zastave, sprejem 25 novih družbenic in slovesno sveto mašo je opravil kanonik in dekan Fetič-Frankheim ob asistenci šesterih sosednjih župnikov in prefekta Grossa. Popoldanski govor v cerkvi je imel župnik Peter Koprivec. Velika cerkev je bila natlačena polna, kakor še nikdar prej, tudi popoldne. Trajala je slovesnost od 10. do pol 5. in naredila velik in lep vtis. Opoldne je priredil gostilničar Fr. Kovač za nizko ceno dober skupen obed, tako da jih je po šestdeset vsake pol ure do 2. obedovalo. Alkohol se je izpolo čudovito malo, čeravno se o tem vprašanju ni govorilo, razen da ste se že prav nazadnje gospodični »Voda« in »Alkohol« iz Radeč zbesedovali. — Hvala gospodu kanoniku Fetiču, gg. so sedom, pred vsem pa sosednjim družbam, ki se niso ustrašile dve ali tri ure dolgega strmega pota, ter so s svojo spodbudno navzočnostjo in sodelovanjem izpremenile domač praznik v jubilejno slovesnost za vzhodno polovico dekanije. Hvala Bogu tudi za lepo vreme. Hvala g. Sattnerjevi, ki je za zmerno ceno naredila zares krasno zastavo.

c Nova župna cerkev v Sv. Križu pri Kostanjevici. V nedeljo, dne 27. septembra je bila posvečena v Sv. Križu pri Kostanjevici lepa, nova župna cerkev. Zidana je v romanskem slogu. Izvršil je zidavo arhitekt Scagneti iz Krškega. Cerkev je dolga 36 m, široka 29 m, visoka ob straneh do strehe 18 m, v kupoli 25 m, višina zvonika je 55 m. — Značilna je za celo stavbo od marsikoga občudovana lahkota, s ka-

tero se cerkev povspenja proti nebu. Zvonik je vitek in visok, visoka romanska okna, znotraj vitki stebriči z akantovimi listi. Iz teh se ločijo v kupoli rebreba bolj gotske oblike, najlepše v kupoli. K temu vtisu, ki povzroči, da oko nehote pogleda proti nebu, pripomorejo tudi rezbarije in barve oltarjev ter prižnice, ki so bolj jasne značaja in se stopne slednjič v pozlačen tabernakelj. Vse to se lepo vjema z nežno indigo-barvo, s katero je preplečena cerkev znotraj in zunaj. Izmed rezbarij ste najlepši žalostna Mati Božja in sv. Janez Evangelist pod križem. Pozornost zasluži tudi krasno izdelana obleka. Tudi križ je lep. Lestenci, večna luč in svečniki, so delo ljubljanskega mojstra Iv. Kregarja. Poznavalci so se pohvalno izrekli. Toliko o cerkvi.

c Dan pred posvečenjem. Ob vstopu v vas pri novi šoli sprejme nadpastirja domača duhovščina. Pokloni se mu g. župan Alojzij Pitanski v družbi z občinskimi svetovalci in odborniki. V imenu Marijine družbe pozdravi gdčna Franja Kerinova. Kot zastopnik moške mladine in izobraževalnega društva nagovori knezoškofa društveni predsednik Jožef Gramec. V imenu šolske mladine izroči pozdrav prevzvišenemu učenka Zofija Žugič. Ker je v današnjih časih sprejem najvišjega cerkvenega dostojanstvenika v škofiji tudi izraz političnega mišljenja, naj omenimo, da g. nadučitelja in požarne brambe ni bilo pri sprejemu. Lice župne vasi je izražalo izredno veselje nad prihodom svojega škofa. Mlaji, zastave, slavoloki, zelenje, venci, zvečer podoknica in krasna razsvetljava z lampijoni pred cerkvijo in po vasi je pričala o moči verske zavesti, ki je kipele v soboto na ta način na dan. Abotna politika, ki tega ne vpošteva.

c Dan cerkvenega posvečenja. Kljub silni množici ljudi, ki je privrela iz četrh župnij, ni bilo opaziti nič graje vrednega. Ljudje so si ponavljali škofove besede, ki jih je povedal v dveh govorih, — zunaj na prostem pred posvečenjem, in v cerkvi po posvečenju, — in zatrdjevali, da so g. knezoškof vsekako izredno veseli nove cerkve in zadovoljni: z župnijo. Cerkev stoji. Sivolasi g. župnik zre veselo na dovršeno delo, pri katerem je bil najbolj udeležen. Hvala vsem!

Z Bleda.

— Ali je Bled že nemška posest? V dobi, ko je bila vsled krvavih dogodkov v Ljubljani opravičeno razburjena cela Slovenija, je blejsko letovišče ostalo mirno in vsakdanje, kakor da ničesar ne ve o kakih izvanrednih dogodkih. Le ljubljanski trgovec Fischer je kot previden mož takoj po demonstracijah ukazal prelepti svojo samonemško tablo, da se ne ovira njegov bogati promet vsled uboge table. Da bi pa kdo ob času splošnega žalovanja razvil zastave, ni očitno do danes nikomur prišlo na misel. In dočim drugod z nenavadno hitrostjo izginjajo samonemški in celo dvojezični napisi, je Bled v tem oziru vsak dan znatno bogatejši. Ako namreč prideš gledat lepoto slovenskega raja, upravičeno dvomiš, da si na slovenskih tleh. Ne glede na to, da čuješ skoro samo nemščino in te v tejaloni prodajalni na tvoj slovenski nagovor tako nahrulijo, da moraš brzo oditi, dobiš vtis, da je Bled nemška posest.

To ti slovesno zatrjuje leto za letom ogromna množica samonemških napisov, dvojezičnih, ki so za nas že velik napredek, niti ne omenjam. — Katera slovenska občina ima na svojih občinskih poslopih samonemški napis? Na blejskem zdraviliškem domu, ki ga upravlja občina, se blesti z velikimi črkami samo »Curhaus«, in ob vходу v občinski park te bahato pozdravlja velika tabla s samonemškim napisom. Na stotine slovenskega ljudstva pohaja poleti v grajsko kopališče s samonemškim napisom »Schlossbad«, v Rikljeve »Luftthüttenkolonie«, samonemški hotel »Mallner«, »Luisenbad« ter v c. kr. pošto (!), kjer se neznatni, skoraj nevidni slovenski napisek kar potaplja v ogromnih nemških črkah. In ako bi štel in iskal samonemških spak ob cestah, vrtovih in zasebnih hišah, en dan niti gotov nisi. — Silno mučen je bil prizor, ko je 10. septembra t. l. slovenske časnikarje na Bledu pozdravljaj z občinske hiše samonemški napis, tik poleg njega pa vihrala slovenska trobojnica z iste hiše. Kje se vidi kaj podobnega? Zato se ne čudimo, ako nemška predrznost sega večkrat čez mejo potrpežljivosti. Znan nam je iz letošnje sezone sledeči slučaj: Ugledni slovenski gospod je zahteval vstopnico v grajsko kopel v slovenskem jeziku; a nemška blagajničarka ga je, ogorčena nad tem grozodejstvom, obsula s tako ploho zabavljic in psov, da je moral brzo oditi. — Naš promet s tujci bi gotovo nič ne trpel, če bi domačin na lastnih tleh smel govoriti svoj materinski jezik ali zahtevati od nemških trgovcev pravila dostojnosti. Slovenski Bled, ali ti res ni več pomoči?

Slavnost koroških Slovencev.

— Blagoslovljenje šole v St. Jakobu v Rožu. Ob krasnem vremenu blagoslovlja in otvorila se je v nedeljo nova krasna šola v St. Jakobu v Rožni dolini. Zbralo se je do 600 Slovencev iz vseh krajev Slovenije. Ob deseti uri je daroval prošt gosp. Gregor Einspieler slovesno sveto mašo na prostem pred šolo, kjer se je postavil oltar. Pevski zbor v St. Jakobu, »Rožica«, pod vodstvom gosp. kaplana, pa je krasno popeval pri sveti maši. Po sv. opraviilu so pevci zapeli »Moja domovina«. Nato č. g. župnik Ražun v vznesenih besedah naslika boj, ki ga bojujejo koroški Slovenci za slovensko šolo. Po govoru pa mil. g. prošt blagoslovi krasne šolske prostore, katere je izvršil zelo okusno g. zid. mojster Marenčič. Delo hvali mojstra. Po blagoslovu zapoje pevci »Pesem koroških Slovencev«. Za njimi stopi na oder poslanec koroških Slovencev g. Grafenauer, kateri je dejal: Danes smo se zbrali, da otvorimo trdnjavo našim otrokom in postavimo spomenik slavni naši domovini. Zbrali smo se, da otvorimo šolo, v kateri se bo poučeval in raste naš zaklad — naši otroci v katoliški veri in narodnem prepričanju, da bo utrjen na teh dveh podlagah stopal v boj za obstanek in pravice našega naroda. Tukaj bo vzdigoval naš zaklad — svoje zaklade. V jeseni smo in narava dobiva resno lice. Tudi naš narod je stopil v jesensko moško dobo in hrabro brani svoje življenje proti naporom onih ljudi, o katerih pravi slavni naš Gregorčič: »Pravico v

grob so devali«. Po velikem trudu in naporu, po za naše število naravnost neverjetnih žrtvah smo dozidali lastni dom izobrazbe za dušo in telo naših otrok, in moja prijetna dolžnost je izreči hvalo vsem onim, kateri so ali z uma svetlim mečem vodili to stavbo, kakor tudi vsem onim, ki so z radovoljnimi darovi pripomogli toli potrebno, a tudi naravnost krasno šolo dogotovili. »Zrno do zrna pogacha, kamen do kamna palača«. Dolžni smo samim sebi ljubezen v prvi vrsti, a ljubezen dejanski tudi podajati, je naša sveta dolžnost. Vredni sinovi in hčere slovenskega naroda se skažimo s tem, da tudi v bodoče podpiramo zavode, v katerih biva večja sreča naših otrok. Tak zavod stoji danes pred nami in bo še poznim rodovom pričal o kruti sili neprijatelja, a tudi o trdni nadi in goreči ljubezni do drage slovenske domovine. (Burno pritrdjevanje.) Popoldne bo 3. uri je bila na vrtu »Narodnega doma« krasna ljudska slavnost, Vrt »Narodnega doma« bil je to pot premajhen. Navdušeno se je govorilo in popevalo, dokler ni potekel čas ločitve. Gostje so odhajali na kolodvor ter se z živio - klici ločili v nadi, da se še večkrat snidejo. Da ni bilo brez heil-klicev na kolodvoru, se razume, a so jim odgovarjali krepki »Živio!« Napis na šoli spredaj je »Narodna šola«, na drugi strani: »Dana veke slovenski bo Korotan, mu šola ta bodi skala, bran!«

Znanost in umetnost.

* Sveti Pavao, apostol svijeta i učitelj naroda. Njegovo življenje i djelovanje. Opisao dr. Mihajlo Napotnik, knez i biskup lavantinski. Pohrvatio Marko dr. Majević. Preštampano v »Katoličkog lista«, 1908. — Knjiga dr. Napotnikova o Sv. Pavlu se odlikuje po globoki učenosti in je pisana s takim žarom svetega navdušenja v živem govorniškem slogu, da je le čestitati Hrvatoma, da so jo dobili tudi v svojem prevodu. Naj bi našla v Hrvatih toliko vnetih čitateljev, kakor jih je našla v Slovincih!

* Poljudna pravna knjižnica. Zvezek XI. in XII., 5. knjiga. Predpisi zoper okvaro poljščine za Kranjsko, Koroško, Goriško, Istro, Trst in Štajersko. Uredil in objavil dr. Ed. Volčič. Prvi natis cena 80 v. V Ljubljani, 1908. Izdalo in založilo društvo »Pravnik«. Tisk J. Krajec nasl. v Rudolfovem. — Knjižica se dobi tudi v »Katoliški Bukvarni«.

ZA OBDOJENCE V PRAVDI PROTI »OTAČBINI«.

Novi metropolit v Banjaluki, Vaso Popović, je baje prosil ministra Buriana, naj bi se o priliki instalacije metropolita pomislili v pravdi proti »Otačbini« obsojeni Srbi, oziroma naj bi se dovolila revizija pravde. Burian je baje nato rekel, da je stvar še prezgodnja in da bo rešitev tega vprašanja odvisna od pravičnega obnašanja banjaluškega prebivalstva.

SRBSKI RADIKALCI IN KLUB NARODNOSTI.

Klub nemažarskih narodnosti je pozval srbske radikale, da izstopijo iz kluba, ker se niso udeležili posvetovanj kluba glede volivne preosnove in ker da so bližje madžarski neodvisni stranki nego klubu narodnosti.

Mnogo so tudi krive čudne razmere, ki vladajo med duhovstvom. V olomouški škofiji je sedaj P. Hofer, vulgo Rektus, ena izmed najpopularnejših oseb ne samo med ljudstvom, ampak tudi med duhovstvom. Jaz sem se z njim slučajno srečal dvakrat, na Velehradu in v kupeju. Na Velehradu je moral neprestano podpisavati razglednice, vsakdo je hotel imeti njegov podpis. Med moravskim duhovništvom vlada železna disciplina, vse se vrši strogo oficijelno, zato tudi mnogi duhovniki čisto oficijelno izpolnjujejo svoja opravila, mašuje enkrat na dan, spoveduje in pridiguje kadar mora itd., prosti čas pa porabi za tarok, fotografiranje, koleksiranje, rakete in Bog ve kaj še. Nekoč so na Velehradu zbrani Hrvatje in Slovenci kupili razglednico Velehrada, ter jo s skupnimi podpisi odposlali biskupu Strossmajerju. Na Čehe, ki so gledali, je to napravilo nepojmljiv vtis. Ko sem potoval po Moravskem so mi na mnogih krajih o tem pripovedovali. »Kaj pa ako bi pri vas tako napravili?« vprašal sem enega duhovnika. »Dobili bi modro polo«, odgovoril mi je. »A kaj bi to značilo?« »Da moram iti v Kroměříž.« Velik del duhovščine je tih in brezbrizen, manjši udan, najmanjši a najagilnejši in ki ima zlasti na Hani največ zaslombe med ljudstvom, je uporen in se zbira okoli svojih voditeljev, Hofer-

ja, Dostala in drugih in v uredništvih listov: »Nový život« in »Bily prapor«.

Tu sem se spomnil še nekega dogodka, katerega sem slišal iz prvega vira. V neki vasi, v kateri sem bil, so ljudje po stezi skozi škofijsko posestvo hodili v cerkev. Napravili so jim novo pot okoli posestva in zgradili stezo. Sprva so bili kmetje zadovoljni, pozneje so pa, ne vem od koga nahujskani, začeli kričati, da se jim je zgodila krivica, da imajo sedaj dalje v cerkev in da imajo zastarelo pravico hoditi po stezi. Pričeli so se tožiti in kmetje so izgubili. Ker so vkljub temu še vedno hodili, bili so kaznovani za nekaj kron. Nato so sklenili, da ne bo nobeden več šel v cerkev, dokler se jim ne dovoli hoditi po stezi in sedaj je vas zrela za odpad. Ker se je ob olomouških razmerah uže toliko in veliko neresničnega in krivičnega pisalo, si usojam tudi jaz povedati svoje nazore:

Gotovo je, da se nadškofu olomouškemu ne more osebno ničesar očitati. Njegovo energijo, delavnost in gorečnost občudujejo vsi, tudi njegovi nasprotniki, morda pa nima lastnosti, da bi si pri tako težavnih razmerah pridobil ljubezen duhovščine in ljudstva. On hoče imeti vzorno duhovščino, toda za zdravo reformo primanjkuje podlage. Dokler se ne bo pretrgalo s formami in tradicijami, ki so bile v veljavi, ko je bil olomouški nadškof

eden izmed prvih svetnih dostojanstvenikov češke krone, dokler bo na primer v Olomoucu sedelo 17 večinoma plemenitaških kanonikov, nabranih iz vseh mogočih dežel, ki imajo velikanse dohodke, katerih mnogi so pa deželi tuji in brezbrizni, in dokler ne bo iz semenišča zavel sveži duh, tudi ne bodo pomagali zapori in druga podobna sredstva.

Pod prejšnjim nadškofom, kardinalom Fürstenbergom, se je, zlasti ko je oslabil in ostarel, slabo gospodarilo in zamenjalo škofovo posestvo. Sedanji nadškof je smatral za svojo nalogo v gospodarstvu napraviti red, in da ima za to izvanredne zmožnosti in si je pridobil velike zasluge, pripoznavajo vsi. Večkrat je bilo potreba nje, ki so si krivično prilastili kaj cerkvenega premoženja, sodnijskim potom prisiliti, da so povrnil. Seveda se pri tako zmedenih razmerah, kakor so nastale za časa sive starosti kardinala Fürstenberga, ni dala vedno potegniti prava meja. Ravno tako je jasno, da se sedanji nadškof pri tako obsežnem gospodarstvu ni mogel o vsem prepričati, ampak da se je moral zanašati na poročila svojih uradnikov, ki čisto niso znali, da se cerkveni osebni marsikaj zameri, kar bi bilo pri posvetni čisto v redu. Nepošteno je torej bilo, da so liberalni listi vsak slučaj, ko je naprimer nadškof kakšno pravdo zgubil, ali se za kakšno reč pravdal, ki bi se ne-

umestna zdela, vrgli med ljudstvo in z njim hujskali zoper najvišjega pastirja. Tako se je nahujskal narod, temu se je pridružila nezadovoljnost med duhovščino in nadškof nima daru, da bi s svojo osebnostjo poblašil ta nasprotja. Dasiravno torej sedaj verske razmere na Moravskem niso najboljše, vendar bodočnost ni temna. Vihar bo prestal, sonce bo prisijalo in pričel se bo novo, sveže življenje, za katero se vže kaže nešteto upa polnih kali.

Predno sem se poslovil od Hane, sem še obiskal svetišče, nazvano »Svatý Kopeček«, severno od Olomouca na meji Hane. Ko sem prišel, je bila ravno maša ob deveti uri in v prostrani, krasni romanski cerkvi je bilo navzočih mnogo ljudi, večinoma iz boljših stanov, dasiravno ni bil nobeden praznik in ni bilo nobenega shoda. Svatý Hostyn, Velehrad in Svatý Kopeček so tri največja svetišča na Moravskem. Poslednji zlasti za Hano in za nemško pogorje na severu. Svetišče ima zdravo, krasno lego s čudovitim razgledom. Radi tega dobiva vedno bolj profano lice in postaja priljubljeno letovišče in izletišče iz Olomouca in drugih krajev. Ko sem šel iz cerkve, sem srečal dve Judinji, ki ste hitele na »Svatý Kopeček«!

Dr. L. L.

Mentor,

list za srednješolsko mladino je ravnokar izšel. Urednik je Anton Breznik. Izhaja v zavodu sv. Stanislava v Št. Vidu in sicer prvega vsakega meseca ter stane za dijake na leto 2 K, torej silno malo spričo 24 strani vsebine. Za nedijake stane 4 K. Resnično smo se razveselili tega lista, izpolnjuje veliko vrzel v našem časopisju, ki je za vse poskrbelo, samo za srednješolsko mladino ne. »Mentor« ni polemiziral in tudi ne za organizacijo, to sam izrečno povdarja. Njegov namen je biti srednješolski mladini vodnik v dobi izobražanja in samovzgoje. Lepo pravi v uvodniku: »Izpopolnjevanje in utrjevanje vašega znanja, ki ga nabirate v šoli, odpirati dom umetnosti in znanosti ter vam kazati pota, ki sežejo do idealov. Nudil bo tvarine iz vseh strok, ki zanimajo mladega, po resnici hrepenečega človeka.« »Mentor« bo gojil predvsem leposlovje in znanost, torej jezikoslovje, zgodovino, zemljepis, naravoslovje itd. In res, že prva številka bogato izpolnjuje, kar obljublja. Na čelu je ljubka črtica enega naših najboljših pisateljev, Fr. S. Finžgarja: »Na pragu«. Sledi znanega jezikoslovca A. Breznika razprava »Kako se besede jemljejo«, ki se bo še nadaljevala. Nato priobčuje Jos. Lavtižar potopis iz Toleda, »španskega Rima«. Zelo bo zanimala dijaka, hrepenečega po resnici, samobiografija Jörgensnova (Spisal dr. Zoré). Sledi za mladega človeka prevažna razprava »Značaj in značajnost« od ravnatelja dr. J. Gnidovca. Konec tvori strokovnjaško temeljita razprava dr. J. Demšarjeva o »Zgodovini zrakoplova«. »Drobiž« je tudi jako mikaven. Srednješolski mladini in vsem prijateljem njenim toplo priporočamo ta list, ki naj postane nekako duševno središče zanjo, bodrilo in vodnik v njenih bojih za ideale!

Požar v Črnem Vrhu nad Idrijo.

Velika nesreča je zadela v četrtek vas Črni vrh nad Idrijo. Okoli 9. ure dopoldne začelo je goreti pri Žigonu, a ni še minulo četrte ure, že je bila radi velike suše večina hiš zgornjega dela vasi v ognju. Zgorelo je 13 posvetnikom 18 poslopij, vsa krma, živež, vozovi in tudi nekaj živine. Škode je nad 100.000 kron, a zavarovani so le za majhne svote, eden celo nič, dasi ima največ škoda. Na pomoč so takoj prihitela razun domačega tudi sosednja gasilna društva iz Idrije, Godoviča, Hotedrišice in Logatca. Delala so s tako požrtvovalnostjo, da ne vemo, kateremu bi dali prednost. V tej skrajni sili prosimo: pomagajte ubogim pogorelcem, ki so toliko večjega usmiljenja vredni, ker je zima pred durmi in niso siromaki rešili drugega kot golo življenje. Darove, najsi bodo v živežu ali v denarju, sprejema župni urad v Črnem vrhu nad Idrijo.

Idrijske novice.

i Žalostne dogodke v Ljubljani bi radi izrabili naši naprednjaki proti neljubim jim osebam. V »Narodu« napadajo nadoskrbnika Penko, češ, da provocira slovensko ljudstvo, ko je napis »Glück auf!«, katerega so bili v znanj noči pomazali, zopet prenovil. »Glück auf!« je stari rudniški pozdrav in rudniški uradnik nima pravice po

svoji volji prenarajati pri državnih poslopih. On se mora pač držati svojih navodil in pravil. V nedeljo je zopet mala družba začela metati pesek v napis, a čuvaj jim je dal znamenje, da čuje in pri luči lahko spozna onega, ki bi državno napravo poškodoval. Takoj nato so prihruli k čuvaju in zahtevali, naj pride iz stanovanja rudarski uradnik. Od tega hočejo izvedeti, zakaj goré tu električne luči in zakaj je čuvaj kamen na streho spustil. Uradnik je glasno trojico mirno zavrnil, da je to njegova stvar, za kar je on pač višjim gospodom odgovoren, kakor so bili ravno prisotni. Odgovor na to je bila brzobjavka v »Narodu«, da je po Idriji radi tega velikansko razburjenje. Od kraja so se ljudje smejali, češ, kako potrpežljiv je papir, ki kaj takega iz Idrije razširja. Preje so se pa srdili nad onimi, ki kaj takega povzročujejo, kajti tako počenje bo le škodovalo našemu mestu. Ne rekli bi, ako bi bila res splošna skrb teh gospodov pripomoči slovenščini tudi do splošne veljave, a kaj vidimo? Napredni Sokoli mirno trpe sredi mesta napis »Zum schwarzen Adler«. V isti hiši imajo svojo društveno sobo, katero prav pridno obiskujejo, in nemški veliki napis jih nič ne bode v oči. Nikoli nismo še slišali, da bi se zgražali nad velikim Slovanom, ki da na nagrobni spominek pokojni soprogi le nemški napis. On je njih pristaš in radi tega se pregleda. Rudniški nadzdravnik ima na prvem mestu na tabli pri urodu: »K. k. Oberbergarzt«, in tega se na miru pusti, ko so takoj zraven snemali tablo z nemškim imenom mirnega urarja. Na kolih, po katerih je električna žica speljana, je v nemškem in slovenskem jeziku svarilo, ne dotikavati se jih ali po njih plezati. Tam, kjer stanuje uradnik naprednjak, jim nemški napis ni bil nič na potu, tudi stari »Theresien-schacht« ni nevaren, kjer pa se pričene delokrog nadoskrbnika Penko, so nemške napise zamazali. Tako počenje kaže strastno strankarstvo. Mi bi znani gospodi pokazali bolj uspešno pot, da pridobi slovenščina na veljavi. Ravno oni gospod, ki se je v nedeljo zvečer tako porobu postavljaj g. nadoskrbniku, vidira začetkom meseca pobotnice naših penzionistov. Pri našem davčnem uradu so nastavljeni sami Slovenci od prvega uradnika do zadnjega sluga. In pobotnice za mesečni donesek dobivajo le nemške. Gotovo nad 90% jih je v blaženi nemščini. Te se pošljejo na višja mesta, in ko uradniki v Ljubljani ali na Dunaju bero vse iz Idrije v nemškem jeziku, se pač čudijo, kako se more v takem mestu demonstrirati proti dvojezičnim napisom na državnih napravah. Ako se oni v privatnih zadevah poslužujejo tujega jezika, ga bodo pač tudi trpeli poleg materinščine na uradnih napravah. Baha jo se, da so Sokoli radikalni, nov rod nastaja z njimi, da se pognete za slovenski jezik, tudi Sokolice za to navdušujejo. A glej, tudi Sokolice delajo vedno le nemške pobotnice in to uradom, kjer so pristni Slovenci nastavljeni. Gospoda, tu je najprvo hvaležno polje, da se pokažete vnete Slovence. In to velja za vse brez razlike stranke. Če pa se boste spravljali le na vam neljube osebe, ki se drže uradnih predpisov, in le pri onih iskali žalitev naših pravic, ki se vam ne vpognejo, a ravno iste pa mirno gledali in popolno prezirali pri osebah vaše stranke, potem se ne bode vaš patriotizem kazal v pravi luči in bo

vaše postopanje več škodovalo nam vsem, kakor koristilo. Toliko za sedaj, Idrižani bi že radi mir imeli in tudi naprednjaki bolj mirne krvi obsojajo brezpodno izizivanje neizkušenih svojih mladih ljudi.

i Zahvala. Slavnostni odbor veteranskega društva v Idriji se tem potom iskreno zahvaljuje vsem, kateri so na kakoršenkoli način pripomogli, da se je trojno slavlje tako krasno in dostojno izvršilo. Zahvaljuje se posebno vsem p. n. Idrižčankam, ki so okrasile našo zastavo z dragocenim trakom, gospodični Gabrijeli Turkovi za trudapolno spremljevanje na glasovirju pri »Vinski poskušnji«, gospodu Josipu Zazula za krasni prolog, gospodu Matevžu Baloh za tako naglo oskrb vojaških oblek za 23 dečkov, gospodom: gospem in gospodičnam za pomoč pri okinčanju dvorane, za napravo in pripenjanje šopkov. Sploh izrekamo zahvalo vsem in vsakemu posebej, ki je deloval in se žrtvoval, da je ta patrijotična slavnost imela tako nepričakovano mogočni in krasni uspeh.

i Zahvala. Podpisani izrekam tem potom vsem, ki so me iznenadili s tako krasnimi darili o priliki 25-letnice, najiskrenejšo zahvalo. France Kos.

Jeseniške novice.

i Brez dela so bili tuji orožniki, ki jih je vlada poslala prejšnjo soboto na Jesenice v varstvo Nemcev. C. kr. okrajni komisar se je prepričal, da so se savski Nemci brez potrebe bali. V ponedeljek so orožniki zopet odšli.

i Dvojezični napisi še niso popolnoma izginili z Jesenic. Tudi dobro, bomo vsaj vedeli, kdo so tisti junaki, ki se boje javno pokazati, da so Slovenci. Na kolodvoru se niso vsi napisi spremenili, le pri vходу s ceste na vratih je sedaj na prvem mestu slovenski in potem šele nemški napis.

i Iz nemške šole je dosedaj izstopil en sam slovenski otrok in prestopil v slovensko šolo.

i Slovenska ljudska šola ima letos 9 razredov in 9 učiteljskih moči, pa je samo štirirazrednica. Prvi razredje so trije, druga dva, tretji tudi trije in samo četrti je brez paralelke. Povsod drugod, kjer je toliko otrok, so deški razredi zase, dekliski zase, samo na Jesenicah so v vseh razredih namešani dečki in deklice. Nabasani so vsih razredih tako, da zleti na koncu sedeči otrok iz klopi, kadar se drugi le malo ganejo. V klopih, kjer je prostora za dva otroke, sedeti morajo po trije in štirje. Kljub temu, da so trije prvi razredi, jih je v vsakem še polovico preveč za majhne in tesne prostore, kakršne ima sedanje šolsko poslopje. Skrajni čas je že, da se zida nova šola.

i Občinska hiša je tudi nujno potrebna na Jesenicah. Sedaj se morajo občinske seje vršiti v gostilnah. Kako pa pride mo najbolj poceni in hitro do občinske hiše? Če se zgradi nova skupna šola, porabi se lahko sedanje šolsko poslopje na Jesenicah za občinsko hišo. Občina si bo s tem prihranila veliko tisočakov. Če se na Savi zida štirirazrednica samo za Savo, na Jesenicah pa ostane stara šola, bi šola na Savi ne stala veliko manj kot skupna osemrazrednica, ker bi morala takoj imeti paralelke, vrhu tega pa bi se

občinska hiša morala zidati posebej. Kdor zna računati, lahko izračuna, da nova štirirazrednica na Savi in nova občinska hiša bi veliko več stali kot pa eno samo poslopje za osemrazrednico.

i Obrtnonadaljevalne šole tudi nimamo. To je naravnost sramotno. Manjši kraji na deželi, kjer ni toliko obrtnih učencev, imajo tako šolo, na Jesenicah, ki so vendar eden največjih industrijskih krajev na Kranjskem, pa je nimamo. In zakaj ne? Zato ne, pravijo, ker ni v sedanji šoli pripravnih prostorov. Zakaj pa se ne zida novo šolsko poslopje?

i Za novo šolo se pobira davek že 10 let, pa še danes ni rešeno, kdaj se bo zidala nova šola in kakšna. Občina želi novo šolo za celo župnijo, kakor je bila tudi dosedaj samo ena šola. Razmere zahtevajo več kot štirirazrednico. Če bi bila osemrazrednica, bi ne bilo treba nič več učiteljskih moči, kakor jih je že sedaj. Otrokom bi ne bilo treba hoditi v ponavljajno šolo, kjer se čisto nič ne nauče, hodili bi do 14. leta v osemrazrednico in si pridobili izobrazbe, kakršne si v štirirazrednici ne more pridobiti najpridnejši učenec. Pomisliti treba, da je v jeseniški župniji komaj 20 kmetov, vsi drugi so obrtniki ali tovarniški delavci in železničarji, in njih otroci od 12. do 14. leta nimajo doma kaj delati. Kako dobro bi bilo zanje, ko bi hodili v ti dobi še v šolo! In kako lahko se to zgodi, če se zgradi osemrazrednica! Čudno je, da taki opravičeni želji nasprotujejo ravno taki, ki bi vendar morali v prvi vrsti skrbeti za prosveto in napredek. Občina bi rada na svoje stroške zidala osemrazrednico, pa je ne sme. Ali ni to nekaj posebno čudnega? Raji dve štirirazrednici četrte ure narazen, kot pa skupno osemrazrednico. Za to dela v prvi vrsti tovarna. Zakaj bi otrokom svojih delavcev ne privoščila večje izobrazbe? C. kr. deželni šolski svet naj ne uvaža želj savskih Nemcev, ko gre za zidanje slovenske šole, ampak ozira naj se na dejanske potrebe in želje starišev, ki hočejo skupno osemrazrednico za celo župnijo.

i Dve materi. To igro bo uprizorilo kat. delavsko društvo v nedeljo, 4. oktobra v »Delavskem domu« ob pol 8. zvečer. Med dejanji in pri prosti zabavi svira društvena godba na lok. Vstopnina: sedež po 1 K, 80 in 60 vin, stojišča po 30 vin, šolarji plačajo polovico. Igra je lepa in zasluži obilo udeležbe. Tudi kulise so krasne, društvo je napravilo letos dve novi spremembi. Zanimivo pri ti predstavi bo, ker se bo videlo, kakor da se res pelje ladija po morju. Izumil je to napravo društvenik, ki se sploh odlikuje po takih iznajdbah, da se predstave morejo vršiti bolj zanimivo.

UPOKOJITEV PROFESORJA MANOJLOVIČA.

Pred petimi meseci, ko je hrvška vlada suspendirala vseučiliškega profesorja Manojloviča, so vladni listi trobili v svet, da bo preiskava dokazala njegovo krivdo. Sedaj pa so Manojloviču poslali dekret upokojenja, ne da bi navedli kakoršenkoli razlog za upokojeitev. Preiskave, ki bi jo imel voditi po zakonu edinole akademski senat, so se menda zballi, ker bi ista dokazala, da je bil profesor Manojlovič obrekovan. Mladi profesor mora v pokoj, ne da bi vedel zakaj. Pravzaprav

Pismo Boltatuga Pepeta.

Gespuđ redehter!

Če mam tud še tulk gorka kri, kokr je gurek Malgraben u svetmo Jakobe, pa nč na rečem, de maja na nas Sluvence tak šorí, kokr de b res na bli za kej družga za punucat, kokr

de b Lina Gale - Krajter - Gale iz nas za oberštajerce ričet delala! Za use tu jest nč na rečem! Sluvenci še nimama tiste vesoke kulture, kera se kaže iz pluvajnam in metajnam jajc in zatu tud še nimama ta prave urednast na tem puklastem svete. Če b se pustl saj en cajt dohtar Egeri in pa frav Lin pu nhn foršriřt muštrat, b blu murbt nazadne use glih tud iz nas neki za nardet; sej glih tku naumn tud nisma, sam nemška holcmaul kultura nam na gre tku

u glava, kokr gre ptujskem, marburgarskem, celsem, iblanskem in drugem nemškutarjem; pa scajtama b se že še tud mi zbrihtal, če b enkat vidl, de drgač res nekamer naprej na pridema.

Ampek gespuđ redehter! Uni vem, de še dobr veja in tud drugm Iblančanem more bt znan, kuku s je naš baron, no, baron Kudeli pred ene par letm pustu ena barka nardet in ja je spustu u Cesarsk grabn. Ta barka je bla narjena pr pik glih tku, kokr soje cajte Noetuva barka, sam de Noetuva barka je plavalaa sama, kokr se ji je glih zlebil, Kudelituva barka pa je mela ena mašina, ke b ja mogla gnat tku, kokr b baron Kudeli pugervu.

Jest sm parkat gledu, kuku je gespuđ baron iz marinarska kapa u soj bark švicu in se napejnu, ket kašna žaba, de b soja barka kam naprej spravu, pa ni šlu in ni šlu. Barka je bla sojaglauna in se je useli kar pud ta nar bliži grmouje zarila in tam ubtičala. Baron se je useli giřtu in ren-taču, pa use skp ni nč pumagal. Izlezt je mogu iz soje barke in h nogam iz ta pu-vačlena družba dam cuklat. Jest na vem, kdu je biu temu uržah, al barka al baron, de nisa pu vod nekamer naprej pršli. Jest mislem, de baron sam, zatu ke se je enkat tud iz sojmo autumubilam puskusu pr šen-peterskem most pu Iblanc furat, pa mu tud ni šlu in sa le iz velika muja autumubil iz Iblance zulekl.

Kokr rečen: baron Kudeli se ni mogu ne iz soja barka, ne iz autumubilam pu vod

furat, kapreceru se pa je, de se če glih pu Cesarskmo grabne iz soja barka voz, zatu ke en baron se na sme nekol blame-rat, pa če je tud treba zavle tega ceu svet narobe ubrnt. In baron Kudeli je pustu h soj bark kulesa nardet ud ulade je pa kratk in mal pugervu, de morja voda iz Cesarskega grabna vn spraut, nej ja iz-pumpaja, al pa kukr čja nardeja.

Naša ulada sevede, ke na sme in se tud na upa enmo Nemce, posebn če je zravn tega še clu baron, nubene prošne udrečt, je tud barone Kudelit prec ustreg-la in pestila Cesarsk grabn du frementa pušešet in usi rekurzi in prtožbe, ke jh je gespuđ dohtar Taučar not uležu, de se Cesarsk grabn na sme pušešet, ke pol on nima ke ribe luvit, nisa nč zalegl.

Cesarsk grabn je skor suh in baron Kudeli se u u kratkem iz soja barka na kuleseh pu grabne iz sojem haus-frajdem gor pa dol furu, gespuđ dohtar Taučar nej se pa za ribe pud nusam ubriše.

Vidja, gespuđ redehter; tu je škandal čež use škandale in tu me peče in gifa, de kar na morm učesa zatist; de se enmo nemškmo barone use ustreže, če prou pr tem Sluvenci ta nar več škoda trpeja. Pa nej nam že pužreja nemškutari in Nemci. Cesarsk grabn; jest im ga pestim na duš in gespuđ dohtar Taučar u že tud na kašna viža prebolu ta udarc. Ampak, zdej se nej naenkat zmisl še Galetuva Lina, de se če iz ministram Pradetam in dohtar Eger-jam pu Iblanc iz soja kučija voz in puger-

va ud naše ulade, de more še Iblanca pestet izpumpat, pa uma Sluvenci naenkat čist na suhem. Tu me pa skrbi. Iblance pa na dama, prmejš, če se desetkat na glava pustau. Iblanca u pa branu du ta zadnga knofa sam Boltatu Pepe iz Kudeluga, al uma pa dal ta reč čež sammu gespuđe Marajončke, ke zna brez petelinuveh peres na celindre in brez bridke sabice v rok, vorn-ga delat, kar je pukazu pr zadnm rumel-ne, ke je regiru združen narodn udhor. Če jest in pa gespuđ dohtar Marajonček na uva nč upraula, pol je pa usaka žauba za-stojn. Tu se je vidl unkat, ke je tou skus suldašk gld sam predseđnk deželne sud-nije in mu ni nč pumagal, ke je puvedu sul-datm, de je predseđnk deželne sudnije, am-pak mu je suldat kar panganet nastavu in zaupou: »Cruk! Dös kon a jeder sogn!« Gengehns ausainander!« in gespuđ predse-dnk je mogu it cruk, če je šou tud ausai-nander, na vem. Ke sm pa jest stopu pred sudate in reku: »jest sm Boltatu Pepe iz Kudeluga,« sa pa prec začel suldati med saba šeptat: »Kudeluga, Kudeluga; aha, dös is gvis baron Kudeli!« in predme je stopu eden, m prezenteru in reku: »Pit šen her baron, gens nur ruig vajter!«

Zdej nej pa edn reče, ker je pr iblansk suldašk gesposk bl ubrajtan, deželne sud-nije predseđnk gespuđ Levičnk, al

Boltatu Pepe iz Kudeluga.

pa to ve. Mora namreč napraviti prostor profesorjem à la Šufly, ki so poklicani, da zamore v hrvaški mladini zadnjo sled narodnega ponosa.

Dnevne novice.

+ **V pomirjenju.** Slovenski listi ne morejo poročati o dogodkih v Ljubljani, še manj pa jih kritikovati, ker so sicer zaplenjeni. Čitajoče občinstvo naj s tem računa. Ali resnica vseeno pride vsa na dan. Pripravlja se brošura, v kateri bo vse, čisto vse povedano. In ta brošura se ne izda samo v slovenskem, temveč tudi v francoskem in angleškem jeziku ter se razpošlje tako, da bodo o stvari popolnoma poučeni prav vsi krogi javnega mnjenja daleč na okrog.

+ **Ius manuarium.** Samopomoč z oboroženim roko, tako tolmači Meyer »ius manuarium«, pravo samopomoči, ki je veljalo in vladalo najdalje v Nemčiji. Pod tem zaglavjem razpravlja v dunajskem tedniku »Die Wage« neki očividec, ki si je, kakor trdi, sam ogledal »vandalizem« ljubljanskih Slovencev. Torej celo »znanstvenik« nemški listi sedaj izrabljajo ljubljanske dogodke za svoje politične namene. Res je, kar trdi dopisnik, da je srednjeveška »samopomoč z oboroženo pestjo« v Avstriji še v najlepšem cvetju in da se marsikje pravice narodnih manjšin teptajo z nogami. Toda mož pozna samo nemške narodne manjšine, kar dokazuje, da njegova sodba ni nepristranska. »Vandalizem« je graje vreden, pravi dopisnik. Dobro! Mož pa se drži načela: »Si duo faciunt idem, non est idem«. Zakaj pa ne obsoja tudi dogodkov v Ptuj, Celju, Mariboru, Inostu, Bocenu in drugod? Kdo je že večkrat napadel s pestjo mirne Slovence na Koroškem in Štajerskem? Bilo je lani o tem času, ko so šle gospodične Gorenjke skozi predor na izlet v Št. Jakob na Koroškem. Na cesti so jih brez vsakega najmanjšega povoda napadli hajlovci in metali nanje kamenje. Ko bi bili kaj takega storili Slovenci, vsi nemški listi od Ljubljane do Hamburga bi pisali in kričali o »slovenskem vandalizmu«. Ker so bili Slovenci krotki pastirji in kmetovalci, zato so jih Nemci v tisoč letih toliko ponemčili. In ti ponemčenci so skoraj povsod največji sovražniki slovenskega rodu. Torej »ius manuarium« se je pričel in po trditvi nemških zgodovinarjev najbolj ukoreninil in najdalje ohranil v Nemčiji. In da ta »samopomoč z oboroženo pestjo« še velja, ne le v Avstriji, ampak tudi v Prusiji, priča najbolje znani izrek slavnega nemškega zgodovinarja Momse na o Čehih. Če sta ga pozabila dunajska »Vaga« in njen sodružnik, naj si ga pokličeta v trajen spomin.

+ **Pozor!** Celovski »Mir« pod tem naslovom priobčuje: »Slovenec, ki kupuje v Celovcu, prosimo, da se v slučaju potrebe obračajo na naše uredništvo za nasvet, kdo izmed celovških trgovcev je vreden slovenskega denarja. Nemci napovedujejo Slovincem bojkot, odgovorili jim bomo krepko in korenito dokazali, da so oni od nas, in ne mi od njih odvisni. Bratje na Kranjskem in Primorskem, pozor!«

+ **Telovadni odseki.** Dne 11. oktobra se ustanovi telovadni odsek v Črnomlju. V kratkem se ustanove telovadni odseki v Žireh nad Idrijo, pri Sv. Lenartu nad Škofjo Loko in v Trnovem na Notranjskem.

+ **Iz Tržiča.** Narodni ponos raste od dne do dne bolj. Navdaja nas sladko upanje, da vstane nov duh slovenski, ki prežene ono tiho in mirno hlapčevanje tujcu. Biti hočemo svoji na svoji zemlji! Tujec nam je pač po mehki slovanski naravi dobrodošel gost, a glejmo, da ne bode na naši lastnini gospodar! Tu je meja! — V ponedeljek je trosila po svetu »Neue Freie Presse« laž, da so bili tukaj nemški napisi demoliirani, dasi visijo še vsi nad trgovinami.

+ **V znamenju miru in sprave** priobčuje »Učiteljski Tovariš« predavanje, ki ga je na zborovanju »Zaveze« v Gorici imel Silvester s Črnege vrha, kaor znano, discipliniran zaradi stvari, ki se jih v dostojni družbi še povedati ne da. Vzlic temu je v Gorici prodajal svoje duševne pleva na način, ki mora vzbuditi samo pomilovanje. Na široko opisuje, kako je izpraševal otroke o gnjusnih stvareh »tako delikatno, v kolikor se sploh morejo delikato obravnavati gnjusne stvari«. Kakšna je bila Silvestrova delikatesa pri teh stvareh, pa jasno dokazuje dejstvo, da se še vladni referent ni upal v dež. šolskem svetu prebrati cele zadeve in je v sredi moral nehati. Zato se zdaj celo liberalni krajni šolski sveti z vsemi štirimi branijo tega najmodernejšega »seksualnega razjasnjevalca«. To pa Silvestra tako boli, da koncem svojega »predavanja« — pre-

branega v ožjem krogu in ne na glavni skupščini napoveduje, da bo 50.000 učiteljev v zvezi z organiziranim delavstvom pristaše S. L. S. vrglo iz dež. odbora in nato ustvarilo svobodno šolo, kjer bo Silvester zopet svobodno mogel otroke izpraševati o stvareh, ki se celo pastirjem na planinah gabiyo. Napredno učiteljstvo naj upošteva, da bo pri ljudstvu izgubilo ves ugled, ako bodo Silvestri imeli pri njem prvo besedo. V sedanjem času, ko delajo možje iz obeh strank za pomirjenje in se naše časopise jame že po tem ravnati in osebnosti izključevati, pa »Uč. T.« čuti potrebo po pornografskih izdelkih. — Gospodje, ljudstvo samo, ki je posebno zdaj zelo občutljivo za take stvari, bo z vami korenito obračunilo, kajti tolika neaktiost jasno dokazuje, da je ravno izvestna družba med učiteljstvom nespodobna za vsako resno delo. Se ne čudimo, da so teh ljudi celo mnogi liberalci siti.

+ **Nemško hujskanje.** Celovške »Fr. Stimmen« že hujskajo proti Slovincem, ki se bodo udeležili 18. oktobra t. l. otvoritve »Delavskega doma« v Podlublju. Ljudstvo, odgovori z veliko udeležbo!

+ **Stavka v Vevčah in Medvodah** je končana. Pogajanja so trpela pri deželnem predsedstvu predvčerajšnjim celo noč do 4. ure zjutraj. Opetovano je bil položen tak, da bodo vsa opogajanja razbita. Končno je bil sprejet posredovalni predlog, da razsodbo izreče gospod deželni predsednik baron Schwarz. Vodstvo tovarne je k posvetovanju pripeljalo tudi delavce, o katerih je trdilo, da so voljni takoj iti na delo, a tudi ti delavci so se z malimi izjemami pridružili stavkujočim. Poleg deželnega predsednika sta odlično sodelovala za poravnavo gospod dvorni svetnik grof Chorinsky in vladni svetnik Chron. Kakor rečeno, je bila deželna vlada celo noč na razpolago delavstvu, znak nove socialne dobe in pametnih socialnih načel, ki so v tem oziru zavladale v palači deželne vlade. — Stavka je trajala 76 dni, tovarna ni med tem časom mogla izgotoviti za okoli dva milijona kron papirja, škode ima najmanj 300.000 kron, delavstvo je pa izgubilo na mezdah okoli 150 tisoč kron.

+ **Slovenski trgovci in obrtniki na semnjih.** Kakor znano, je sklenil celovski mestni svet, da se prepove oziroma otežkoči slovenskim mesarjem prodaja mesa na celovškem trgu. Mestni očetje pa ne premislijo, da hodijo tudi Nemci iz Koroške v kupčijskih zadevah na Kranjsko. Po raznih trgih in vaseh Gorenjske je ob sejmih vse polno nemških kramarjev in obrtnikov iz Koroške. Če bi se narodna zavest tam začela, kjer se ponavadi že jenja, bi nikdar ne prišlo tako daleč, da so slovenski obrtniki skoraj prisiljeni opustiti svoje pohode na sejme, ker se vse trga za slabše in dražje nemške izdelke, ubogi slovenski obrtnik pa mora biti zadovoljen, če pokrije s skupičkom svoje potne stroške. Zavedni Slovenci bodo živahnije kupovali od domačih slovenskih obrtnikov, ker tako hočejo tudi celovski mestni očetje.

+ **Žalost.** »Freie Stimmen« so oblekle žalno obleko, ker so v slovenski Ljubljani odstranili vse nepotrebne nemške in dvojezične napise ter jih nadomestili s samoslovenskimi.

+ **Proti slovenskim ogljarjem.** »Freie Stimmen« so ogorčene, ker se preživljajo na Solnograškem nekateri Slovenci kot ogljarji. Rade bi jim snedle itak pičli kruh; seveda se na Solnograškem za »Fr. St.« živa duša ne bo zmenila. Bolj umestno bi bilo ogorčenje, zakaj uganjajo nemški in nemškutarski trgovci po slovenskih krajih na Koroškem vsenemško, protivstrijsko politiko in gonje zoper naše ljudi.

+ **Izpremembe v misijonski kongregaciji.** Č. g. Francišek Jašovec, ki je doslej šest let neumorno deloval kot predstojnik cerkve presv. srca Jezusovega v Ljubljani, pride za superijora k sv. Jožefu v Celju; na njegovo mesto v Ljubljano pa pride č. g. Valentin Eržen, doslej superijor misijonske hiše v Mariboru.

— **Med slovenskimi uredništvi.** Pretekli teden bi se morale vršiti pred porotniki obravnave zaradi žaljenja časti med »Domovino«, »Narodnim Listom« in »Slovenskim Gospodarjem«, oziroma uredniki teh listov. Zaradi nemškutarskih napadov in pisanja nemških listov proti Slovincem je prišlo do mirne medsebojne poravnave.

— **Iz Kostanjevce** se nam poroča: Tudi trgovec Alojzij Gatsch je odstranil nemške napise na svoji trgovini ter jih nadomestil s samoslovenskimi. S tem je formalno zadostil slovenskemu značaju mesta. Upamo, da bo gospod tudi sploh uveljavil slovenski jezik v trgovskem poslovanju s slovenskimi tvrdkami.

— **Nesreča ali samoumor?** Iz Žirovnice se nam poroča: Delavec Jožef Varl je v noči od torka na sredo zašel na železniški most v Mostah pri Breznici. Ker

ni še dosti zavarovan most, je morda to vzrok, da je Varl padel z mosta doli in si polomil obe nogi in se tudi sicer hudo poškodoval. Zjutraj ga je pod mostom ležečega prevelil brezniški g. župnik. Ob 10. uri so ranjenca odpeljali po železnici v Ljubljano. Na poti od kolodvora do bolnišnice je umrl. Drugi dopisnik pa nam poroča, da je kovač Jožef Varl skočil z mostu. Tožil je že več časa, da je bolan. Zadnje dni se mu je mešalo in morda je v blaznosti skočil v globčino.

+ **Za povzdigo živinoreje v kamniškem okraju** se osnuje 25. t. m. živinorejska zadruga v Kamniku. Namen te zadruge bo rediti in izboljšati čisto plemo pincgavske pasme, skrbeti za dobre bike, skupne pašnike in za skupno prodajo živine. Po tej poti se dá najhitreje priti do izboljšanja živinoreje. Ustanovni shod se vrši ob pol 4. uri, seja pripravljavnega odbora pa ob 3. uri popoldne v prostorih »Kamniškega doma«.

— **Konferenca »Sodalitatis in honorem Sst. Cordis Jesu« za ljubljansko dekanijo** bo dne 7. oktobra 1908, ob desetih uri popoldne v knezoškofijski palači.

— **Solske vesti.** Gdčna. Ana Erzin je imenovana za suplentko na šoli v Semiču.

— **Otvoritev nove vilenice.** V vasi Briščiki se odpre v nedeljo, dne 4. oktobra t. l. novo vilenico (podzemeljsko jamo), ki bo čarobno razsvetljena.

— **Novomeška kazina** je bila doslej v hotelu »Jakac«. Te dni se je preselila na Florijanski trg v staro davkarijo pod streho g. Fr. Seidla. Tudi dobro, ker sta gospodar in zvesta gospodinja menda zadovoljna.

— **Sadja** je letos na Gorenjskem ne navadno veliko. Ker pa nima nobene cene, delajo ljudje iz najlepšega sadja mošt.

— **Avtomobilska vožnja v Istri.** Vožnja z avtomobilom na progi med Porečem in Pazinom se prične 4. t. m. Avtomobil bo vozil po dvakrat na dan tje in nazaj pošto in prtljago. Poleg ima prostora za 12 oseb.

— **Solska mladina v Sostrem** vabi k cesarski jubilejni slavnosti, ki jo priredi v nedeljo, dne 4. oktobra 1908, ob pol 4. uri popoldne. Spored: Vse je Tvoje. Dr. M. Opeka. Deklamacija. Slavnostni govor. Gospod nadučitelj M. Bregant. O. Avstrija, ti dom krasan! Pesem. Pozdravljen, car! S. Gregorčič. Deklamacija. Radost. L. Belar. Pesem. Cesarju spoštovanje! Nagovor. Gdč. Lina Mazijeva. Živi, svetli cesar naš! Josip Ipavec. Pesem. Cesarju — ljubezen! Nagovor. Gdč. Anica Vizjakova. Nastop »Mladih vojakov«. Sijaj, solnčice. Narodna pesem. Polkonev šolske dece cesarju. Detinski prizor. Zjutraj. Narodna pesem. Biseri in cekini. Dramatična slika v enem dejanju. Sp. Silvin Sardenko. Cesarska pesem. — Vstopnina: Sedeži 1 K, stojišča 40 h.

— **Slovenska dekleta v New Yorku** so si ustanovile društvo, čegar namen je, skrbeti za izobrazbo slovenskih deklet v New Yorku in okolici. Ime novega društva je »Katoliško slovensko dekleško društvo«. Predsednica društva je M. Gastič, tajnica pa Ivana Lovše. Novemu društvu želimo obilo uspeha in mnogo posnemalcev, kajti edinole izobrazba je, ki dovede naš narod k bolji bodočnosti.

— **Poročila** se je dne 24. septembra v Trebnjem hčerka tamošnjega lekarnarja gospica Alma Gabrijela Ruprecht s c. kr. evidenčnim geometrom g. Josipom Petrovškom iz Krškega.

— **Štrajkati nameravajo vsi pravni praktikaniti na Dunaju** po osmih dneh, ako se ne ugodí njihovim zahtevam.

— **Občinski odbor občine Vič** je sklenil sožalno izjavo in je daroval za spomenik Adamiču in Lundru 20 K, ranjencem pa 80 K.

Štajerske novice.

Š **Slovenski mladeniški shodi.** V nedeljo, dne 11. oktobra, se vrši pri Sv. Juriju v Ščavnici mladeniški shod, za katerega vlada tam že zdaj veliko zanimanje celo med Prekmurci. Vrši se po sledečem sporedu: Ob pol 10. uri slovesna sveta maša s cerkvenim govorom za mladeniče; govori veleč. g. dr. Hohnjec, profesor v Mariboru. Cerkveno opravilo se vrši na Stari gori pri cerkvi sv. Duha. Popoldansko zborovanje se vrši v prostorih bralnega društva ob 1. uri popoldne. Govorili bodo gg. dr. Hohnjec, profesor iz Maribora, potovalni učitelj Pušenjak, mladenič Žebot in mnogo drugih. Mladeniči, delujte, da bo ta shod največjačnejši. Na delo! — Dne 18. oktobra bo na Brinjevi gori mladeniški shod. Mladeniči se za ta shod zelo zanimajo. Le tako naprej!

Š **Zaradi pobljanja šip na šulferajnski šoli v Sevnici** so bili v Celju pred okrožno sodnijo obsojeni sledeči: Poljanec na 4 tedne navadne ječe, Simončič in Vizjak

vsak po 3 tedne navadne ječe, Smole iz Ljubljane je bil obsojen na 14 dni zapora in ni bil oproščen, kakor se nam je poročalo. Spoznalo se je, da so ravnali obsojenci v pijanosti in razburjenosti zaradi političnih dogodkov zadnjih dni. Vsi so doslej nekaznovani. Škodo, ki pa znaša le okoli 80 kron, so poravnali že pred obravnavo.

Š **Protestni shodi** bodo jutri v Celju, v Dobovi pri Brežicah, v Ravnah pri Šoštanj, v Ribnici na Pohorju in v Mozirju. Dne 11. oktobra se pa vrše protestni shodi: v Brežicah, na Polzeli, v St. Juriju ob južni železnici, v Slovenem Gradcu, pri Sv. Tomažu pri Ormožu in v Središču.

Š **V preiskovalnem zaporu v Celju** se nahaja par nemških junakov od 20. t. m., med njimi Derganc ml., Zuzi, Mölsack itd. Čudimo se, da ni zaprt tudi že visokošolec Chrön, za katerega so priče, da je metal kamenje v šipe na slovenskih hišah in da je na ulici nekoga pobil na tla. — In ta fante je »pumpal« nedavno temu pod lažnjivimi pretvezami po Gornjemgradu pri slovenskih ljudeh denar?!

Š **Kako slabo se godi mesarjem.** Na letošnjem graškem jesenskem sejmu je vzbujalo v nedeljo veliko zanimanja odklikovanje najtežjega zakonskega para. Nagrado sta dobila mesar Schumy in njegova žena, ki tehtata skupno 227 kg. Pa še naj kdo reče, da se mesarjem ne godi slabo.

Š **Ogenj** je nastal v Frankolovem v trgovini Valentin Gorenšek v noči od srede na četrtek 1. oktobra. Koliko je škode in kako je ogenj nastal, ni znano. Pogorelec je zavarovan pri »Vzajemni zavarovalnici« v Ljubljani.

Š **Skrivnostni dogodek.** Celjski »Narodni list« piše: Trdovratno se vzdržuje vest, da je bil 20. septembra težko ranjen nekdo iz Velenja in sicer na Kapucinskem mostu. Priče imamo, ki so videle, da se je ta dan dva neslo v bolnišnico. Kdo je tam? Na naše vprašanje nam je vodstvo bolnišnice odgovorilo, da ni nikogar od tiste nedelje! Mi pa pravimo, da je to laž in pozivljamo poklicane oblasti, da stvar strogo preiščejo in pojasnijo. Kaj se ima skrivati? Zakaj poziva vahtarica nemškutarske tolovaje k molku?

Š **Poizkušeni umor vsled ljubosumnosti.** V Gradcu je omožena prodajalka lecta, Hierländer, štirikrat ustrelila na oženjeno imejteljico loterijske pisarne, Hermine Holec. Vzrok ljubosumnost. Holec je nevarno ranjena.

Š **Zaplenjena spomenica na cesarja.** Občina Kokarje je sklenila odposlati v zadevi zadnjih dogodkov spomenico na cesarja. Štajerski slovenski listi, ki so spomenico priobčili, so bili zaplenjeni.

Ljubljanske novice.

Ij **Javna predavanja »Slovenske krščansko-socialne zveze«** se zopet prične v torek, dne 20. oktobra. Prvi bo predaval društveni predsednik dr. Jan. Ev. Krek. Predavanja bodo vsak torek ob pol 8. uri zvečer.

Ij **V ženskem oddelku »Stov. kršč.-soc. zveze«** se prične zopet poduk v likanju in vezenju za članice. Oglaš se sprejemajo v prvem nadstropju v društvenih prostorih zvečer od 6. do 9. ure, v hiši stavbinske družbe »Union«. Vhod: Frančiškanske ulice.

Ij **Položaj v Ljubljani** je nespremenjeno miren. Če bi deželna vlada dosegla še, da bi Mayer ne hodil po ulicah, bi storila pametno dejanje. Včeraj je Mayer ob četrti na šest šel iz vojašnice in prišel okoli pol 6. ure zvečer v kazino, kjer se je vsedel v kavarno. V kavarni je sedel do četrti na osem. Vsa okna v kavarni so bila zastarta, razven onega, pri katerem je sedel Mayer. Pred kazinsko kavarno se je zbralo okoli 200 oseb. Ljudje so bili mirni, nihče ni kaj klical, le gledali so Mayerja. V spremstvu orožniških patrolj je Mayer odšel iz kavarne. V Dalmatinovih ulicah je orožništvo potisnilo ljudstvo nazaj. Ljudstvo je bilo popolnoma mirno. Patruja je Mayerja spremlja v vojašnico. Danes je sedel baje Mayer v meščanski pivovarni na sv. Petra cesti.

Ij **Krščansko-socialni državnozbornski poslanec Steiner** je bil 1. t. m. v Ljubljani. Pri kom je bil in čemu je prišel, ne vemo, najbrž slučajno! No — včeraj je Steiner na nekem shodu na Dunaju o Ljubljani tudi poročal. Nemški listi pravijo, da se je osobito zgražal nad razglednicama umorjenih žrtev in napadal oblast, zakaj jih ni konfiscirala. Gospod Steiner naj nam ne zameri, ako ga na to spomnimo: Če bodo nemško-nacionalni burši ubili krščansko-socialnega nemškega akademika, menda tudi gospod Steiner ne dvomi, da bodo krščanski socialci na Dunaju napravili razglednice z njegovo sliko. To je vprašanje pietete in narodnega ponosa. Gospod Stei-

ner pa očitno meni, da za Slovence ne sme biti enaka mera kot za Nemce. Kako se to strinja s programom njegove stranke, ne vemo: soditi po pisavi »Reichsposte« in »Vaterlanda«, se zdi, da so na Dunaju spričo dogodkov v Ljubljani vsi krščanski socialci na svoj program pozabili... Mi pa ne bomo nikdar pozabili na program »Slovenske Ljudske Stranke«!

Ij Vojak 17. pešpolka iz Celovca so se danes opoldne z državnega kolodvora odpeljali nazaj v Celovec. Občinstvo bi rado vedelo za odhod, a odhod se je od vseh strani skrbno prikrival. Na kolodvor je došel divizionar generalni major Lang, častniki tukajšnjega bataljona 17. pešpolka in dva stotnika 27. pešpolka. Civilnega občinstva ni bilo.

Ij Ranjenca M. Štrukelj in Golovšek zapustita prihodnji teden bolnišnico.

Ij Odvetniška zbornica kranjska odpošlje, kakor je danes sklenil njen odbor, na pravosodno ministrstvo poročilo in pritožbo o sedanjem postopanju državnega pravdnštva in deželnega kazenskega sodišča v Ljubljani.

Ij Župan Hribar je izdal zopet na občinstvo poziv, v katerem prosi, naj občinstvo vojaše in častnike pusti pri miru.

Ij O poročniku Mayerju je po mestu razširjena vest, da je rojen Ljubljčan. To pa ni resnica. Rihard Mayer je rojen v Olomucu. In kedaj? **Dne 20. septembra 1882.** leta. V Ljubljani je Mayer dne 20. septembra 1908 obhajal svojo 26letnico.

Ij Ranjenci od 27. pešpolka, o katerih je »Tagespost« pisala, da jih je celih sedem, so sledeči: Praegartner, ki se je pa za bolnega izdajal že v soboto, pa ga je polkovni zdravnik zapodil, ker je simuliral, in Tiefengraber od druge stotnije. Edino Tiefengraber, ki se je javil v ponedeljek, je bil res za bolnega priznan, ne ve se pa, kje in kako je dobil svojo lahko poškodbo. Opozarjamo na to gospoda generala Langa.

Ij Proti gostilnam in kavarnam, kjer Belgijcem ne marajo postreči, bo vojaško postajno poveljstvo, kakor poročajo nemški listi, nastopilo sodnijskim potom. Po katerem paragrafu, tega nemški listi ne povedo.

Ij Občevati z osebami, ki so se udeležile takozvanih protinemških demonstracij, je vojaška oblast prepovedala.

Ij Cesarjev god je jutri v nedeljo. Vsled tega bodo šole imele prosto v ponedeljek.

Ij Gostilničarska in kavarnarska druga je po sklepu odbora dne 2. t. mes. vsled neznosnega položaja in nezmerne škode, katero imajo gostilničarji in kavararji s tem, da se goste že ob 11. uri zvečer začenja iz gostiln in kavarn preganjati, poslala notranjemu ministrstvu telegrafično pritožbo.

Ij Silno važno! Kdor kaj ve o vojaških kroglih, ki so usodno noč obtičale v zidu gostilne pri Kolovratu in katere so neznanzi odstranili, se nujno pozivlje, da te važne priče vojaškega postopanja nemudoma izroči mestnemu magistratu, ali pa vsaj pove, kdo bi kaj vedel o tem izpovedati. To je za razvoj preiskave naravnost neprecenljive važnosti.

Ij Kje naj stoji spomenik Lundru in Adamiču? O tem so po Ljubljani različna mnenja. Nekateri so za to, da se kostanji pred kazino posekajo in da se v ozadju sredi lepih nasadov postavi spomenik Lundru, Adamiču in Rodetu. Drugi so za to, naj bi se spomenik postavil ob novem Franciškanskem mostu na strani, kjer so stali Mayerjevi vojaki. Drugi so za spomenik na Pogačarjevem trgu in da bi se ulica, ki veže Pogačarjev trg s trgom pred škofijo imenovala »Ulica slovenskih mučenikov«. Nekateri so tudi za skupni grob in spomenik Rodetu, Lundru in Adamiču na pokopališču.

Ij Aretirana je bila danes ponoči samo ena oseba, in še ta ne radi kakega izgreda. Aretiran je bil berač Jakob Dimnik, po domače Bac, iz Dobrunj radi prepovedanega povratka v mesto.

Ij Izjava. Ker nepoklicani plezajo na zvonik župne cerkve sv. Jakoba, izjavlja podpisani župni urad, da bo z vsakim strogo postopal na merodajnem mestu. — Mestni župni urad sv. Jakoba v Ljubljani, 3. oktobra 1908. Janez Rozman, župnik.

Ij Na mesto venca na gomilo umrlima žrtvama, Rudolfu Lundru in Ivanu Adamiču, so darovale delavke in delavci iz c. kr. tobačne tovarne 12 K za sv. maše in 178 kron 40 vin, za oskrbo ranjencev v deželni bolnici. Živejo zavedno naše delavstvo!

Ij Ljudski koncert. Prvi nastop koncertnega orkestra »Glasbene Matice« je predvčeraj napolnil vzlic temu, da se je vršila prva predstava slov. gledališča, veliko dvorano hotela »Union« do zadnjega kotička in oddanih je bilo nad 400 vstopnic. Vspored koncerta je bila strogo težka, klasična godba in kapelnik g. Talich

je dokazal, da je izboren kapelnik, ki razume z velikansko vnemo, energijo izvajati najtežje skladbe lahko, brez napora, a vzlic temu s srcem in dušo. Občinstvo je sledilo z velikim zanimanjem vsem točkam in burno aklamiralo mladega umetnika. — Seveda bi priporočali, da se dá zanaprej ljudskim koncertom tudi ljudski značaj. Hipoma, kar naenkrat nuditi ljudstvu le težke skladbe, je za občinstvo preutrudljivo. Bile so na vspeh tri točke smrtnih plesov, okostnjakov, smrti Astre. To je malo preveč smrti. Koncerti, ki se vrše pri gostilniških mizah, naj obsegajo le nekaj klasičnih točk, drugi del pa naj bode poljuden, tembolj, ako se imenuje koncert »ljudski koncert«. — Vsekakor pa častitamo na velikanskem uspehu in se nadjamo, da bomo v letošnji zimi slišali od novega orkestra še mnogo lepega in dovršenega.

Ij Vsi, ki so si izposodili obleko za slavnost narodnih noš, naj obleko prinesejo k portirju v deželni dvorec!

Ij Čegav je klobuk? Klobuk Lundrov je v usodni noči 20. septembra neka gospa pobrala na Pogačarjevem trgu ter ga nesla domov, nakar ga je izročila Lundrovemu bratu. Klobuk, ki ga je imel Lunder v mrtvašnici, ni Lundrov klobuk. Klobuk je črn, s širokimi kraji in melah. Dotičnik, čegar je ta klobuk, dobi svoj klobuk pri Lundrovemu bratu.

Ij »Čedni« nameni. Po Ljubljani se je pred protestnim shodom v »Mestnem Domu« govorilo, da radi tega S. L. S. in socialnodemokratska stranka nista bili vabljene, ker izvestni krogi hočejo dogodke v Ptuj izrabljati v svoje strankarske namene s tem, da bi na protestnem shodu napravili neko podlago za liberalno »narodno delavsko organizacijo«. Izrabljevanje ptujskih dogodkov, napram katerim bi bil le složen odpor vseh Slovencev na mestu, mora obsojati vsak pošten človek. Tako izrabljevanje se nam zdi — grdo! Toliko v pojasnilo tistim, ki jim pride danes v roke letak »Pripravljalnega odbora narodne delavske organizacije«, ki vabi na predavanje »Prosvete« medicina Vekoslava Zalokarja o »Življenju in smrti«. Naše delavstvo ne potrebuje frazerske delavske organizacije, ki si za vabo naveda ime »narodna« — pošteno delavstvo bo z gnjevom obsodilo tiste, ki hočejo zadnje dogodke na tako izzivajoč način uporabljati le v svoje strankarske namene! Takim »narodnjakom« bo zavedno delavstvo pokazalo — hrbet!

Ij Odkritje cesarjevega spomenika, ki bi se imelo vršiti jutri pred sodnijsko palačo, se je prelozilo na nedolžen čas.

Ij Občinski svet ima redno sejo v torek, dne 6. oktobra 1908., ob 6. uri popoldne v mestni dvorani.

Ij Pivovarna J. Kosler & Co. nam piše: Na podlagi § 19., tisk. zak. prosimo z ozirom na vsebino častitega lista z dne 21. septembra 1908., št. 216., in z dne 25. septembra 1908., št. 220., tikajoče se naše tvrdke, za sprejem sledečih popravkov: Ni res, da so bili dragonci v petek, 18. septembra pri Koslerju pogoščeni. V petek dragoncev v naši pivovarni sploh ni bilo! V soboto so bili dragonci v naši pivovarni, kjer so jim naši delavci, sami Slovenci, brez vednosti imejteljev trdke nekaj svojega deputatnega piva prepustili, ker so bili dragonci rojaki delavcev! — Z odličnim spoštovanjem J. Kosler & Co.

Izkaze darov za žrtve 20. septembra smo morali danes izpustiti. Gospod dr. Gregorič je doslej nabral 4227 K, gospod dr. Kokalj 3147 K, skupaj 7374 K. Naprej.

Zborovanje društva hišnih posestnikov.

Iz »Društva hišnih posestnikov« smo prejeli sledeče poročilo:

V petek, dne 25. septembra 1908 je imelo društvo hišnih posestnikov shod v hotelu »Union«, kateri je bil mnogobrojno obiskan in h kateremu je bil tudi povabljen deželni poslanec ljubljanskega mesta dr. Triller. Predsednik dr. Gregorič je pozdravil prisotne in razložil, da je vprašanje glede deželnih doklad pri novo zidanih hišah prišlo sedaj v jako neprijeten položaj. Deželni odbor je namreč nekaterim hišnim posestnikom že odklonil prošnje, da se z iztirjanjem počaka do prihodnjega deželnega zbora, in vsled tega je bilo že nekaj hišnih posestnikov zarubljenih ter jim preti prodaja. Vsled tega vlada med hišnimi posestniki velika razburjenost, posebno ker niso sami zakrivilji tega položaja. Dr. Krisper je potem pojasnil dosedanje korake, ki jih je storilo društvo hišnih posestnikov. Leta 1895. je stavil deželni poslanec Hribar predlog, da se nove hiše za isto dobo, za katero so oproščene državnega davka, oproste tudi deželnih doklad. Ta predlog ni obveljal, pač pa predlog poslanca dr. Majarona, da se za prvo vsaj za dobo pet let oproste deželnih doklad.

Ko je potekla ta petletna doba, se tudi od tistih hiš, ki so se zidale po letu 1901.,

ni pobiralo doklad, ker se je obče sodilo, da bodo tudi te oproščene deželnih doklad. Ker deželni zbor vsled obstrukcije ni zboroval, stavil je leta 1905 deželni poslanec Hribar zopet predlog, naj se oproste vse novo zidane hiše za toliko časa deželnih doklad, kakor so oproščene državnega davka. Ta predlog je bil enoglasno sprejet, ko je pasiral finančni odsek in je bil referent dr. Tavčar. Kmalu potem pa se je slišalo, da deželni odbor noče izvršiti sklepa deželnega zbora in da hoče pobirati deželne doklade, ker sklep deželnega zbora ni smatrati veljavnim, ker nima oblike deželnega zakona. Društvo hišnih posestnikov se je nato obrnilo na deželni odbor ter je ta izdal odlok, da dotične sklepe deželnega zbora ne smatra za veljavne in da ne more dovoliti oprostitev od deželnih doklad. Potem so nekateri hišni posestniki na svoje ime, da bi mogli vložiti pritožbo, zahtevali rešitev te zadeve, dobili so pa od deželnega odbora odlok druge vsebine, v kateri se pravi, da prepusti odločitev prihodnjemu deželnemu zboru, ker se ne smatra pristojnim rešiti to vprašanje. Ta odlok se je torej drugače glasil kakor prvi, akoravno je bil izdan v popolnoma isti zadevi in od enega in istega deželnega odbora. Nekateri hišni posestniki so se potem iz gole previdnosti pritožili na c. kr. upravno sodišče na Dunaju. To pa je pritožbo vrnilo brez meritornice rešitve, češ, da še ni odločilnega sklepa, ker je deželni odbor prepustil zadevo deželnemu zboru. Vkljub odloku, ki ga je izdal deželni odbor, da prepusti celo zadevo deželnemu zboru, je ta dal finančni direkciji ukaz, da naj doklade iztirja. Ta ukaz se nekaj časa ni izvršil, poleti pa so pošiljali hišnim posestnikom plačilni nalogi, s katerimi se jim nalagajo ogromni zastanki na teh deželnih dokladah. Hišni posestniki so se obrnili potem na novi deželni odbor, da naj vsaj počaka z iztirjanjem toliko časa, da zadevo reši deželni zbor. Deželni odbor pa tukaj postopa zelo različno: nekaterim hišnim posestnikom je odklonil vsako odločitev, in ti so se tudi od davkarje zarubili, nekaterim je dal kratke obroke, nekaterim daljše. Vsled tega predlaga dr. Krisper, da naj društvo hišnih posestnikov napravi pritožbo na finančno ministrstvo, ker finančno ravnateljstvo v Ljubljani iztirjuje doklade, glede katerih je dokazano, da niso opravljene, kar je razvidno iz odloka deželnega odbora samega, ki je pridržal rešitev prihodnjemu deželnemu zboru. Opomni, da se je v Galiciji že pripetilo, da so pri neopravičenih dokladah finančna ravnateljstva vsled pritožbe odklanjala davčno rubež, in to bi se moralo tudi v tem slučaju zgoditi, ker je stvar jasna. Tudi naj društvo hišnih posestnikov pismeno ali potom deputacije opozori na te razmere finančnega ministra osebno. — Dalje je predlagal dr. Krisper, da se obrne društvo hišnih posestnikov, na deželni odbor ter ga naj naprosi, da naj pri tistih hišnih posestnikov, pri katerih se je že izvršila rubež in je torej deželni odbor za svoje doklade eventualno pokrit, počaka z eksekutivno prodajo do prihodnjega deželnega zbora. Vsi ti predlogi so bili soglasno sprejeti. — Dr. Triller je omenil, da bode v deželnem zboru vsekako predlagal, da se najmanj za pet let oprosti hišni posestniki deželnih doklad, kakor se je to zgodilo pri onih, ki so zidali do leta 1901. — Dr. Krisper omenja, da se je proti sklepu deželnega odbora za iztirjanje doklad vložila novič pritožba na upravno sodišče, ker je sedaj stvar zrela, ker bolj jasno ne more deželni odbor izraziti svojega stališča, kakor da hišne doklade eksekviraj. Opomni, da ni izključeno, da se pri upravnem sodišču zmaga; v tem slučaju bodo vsi hišni posestniki oproščeni deželnih doklad za 18, oziroma za 25 let, kar se je dosedaj plačalo, oziroma iztirjalo, bode moral deželni odbor vrniti. Opomni namreč, da za doklade sploh ni treba deželnega zakona, temveč le cesarskega potrdila, za odpust doklad pa tudi cesarskega potrdila ni treba. — Nato se oglasil dr. Pirč in se pritožuje čez postopanje deželnega odbora, češ, da ni pravilno, in omenja posebej to, da se s tem oškoduje tudi ljubljansko prebivalstvo sploh, ne samo hišne posestnike. Prvič je gotovo, da se bo v Ljubljani v prihodnjih letih manj zidalo in bode vsled tega Ljubljana trpela ne samo na razvoju, temveč tudi na svoji prihodnji davčni moči. Dalje je pa tudi gotovo, da bodo hišni posestniki vsled nepričakovano jim naloženih doklad morali zvišati strankam najemščino, in vsled tega bo trpela cela vrsta ljubljanskega prebivalstva, ker bo zvišanje moralo biti dvojno, dvakrat toliko kakor znaša škoda hišnih posestnikov, ker v isti meri rastejo tudi državni davki in občinske doklade. Trpeli bodo torej vsi sloji, ki imajo stanovanja v novih hišah. Kakor pa je navada, se bo pri teh prilikah tudi v starih hišah najemnina obenem zvišala, ker bo naval na stare hiše velik od tistih, ki zapuste nove hiše. Popolnoma napačno je torej misliti, da bodo s to neopravičeno doklado

zadeti samo hišni posestniki, zadeti bodo tudi uradniki in drugi najemniki, katerim bo zvišanje najemščine še bolj občutno kot hišnim posestnikom.

Slovensko naselbino v Ameriki uničil ogenj.

Pri požaru mesta Chisholm v Ameriki je oškodovanih tudi mnogo Slovencev, ki imajo več stotisoč dolarjev škode. Zgorela je tudi Lovrenc Novakova stavba. Ogenj je mesto objel od treh strani. — »Amerikanski Slovenec« je pričel nabirati darove za oškované Slovence.

Telefonska in brzojavna poročila

GORENJEAVSTRIJSKI DEŽELNI ZBOR O LJUBLJANSKIH DOGODKIH.

Linc, 3. oktobra. Deželni zbor je soglasno sprejel od deželnega odbora že sprejeti dr. Bäuerlov predlog, v katerem izreka sožalje »preganjanim kranjskim Nemcem« ter zahteva od vlade povrnitev škode. Predlaga naj vlada v državnem zboru zakon, s katerim bo vlada jamčila za škodo, napravljene pri takih izgrelih in ki bo tudi krivce primoral, da bodo poplačali škodo.

ODBOR VOJAŠKEGA VETERANSKEGA DRUŠTVA V KRANJU.

Kranj, 3. oktobra. Odbor je sklenil, naj se vrši v nedeljo, dne 25. t. mes., izvanredni občni zbor, pri katerem se bo predlagalo slovensko poveljevanje. Obenem se bo določil primerni znesek kot prispevek za oskrbo nedolžnih ranjencev z dne 20. septembra 1908.

SADNA IN GROZDNA RAZSTAVA.

Novo mesto, 3. oktobra. Krasno sadno in grozno razstavo so danes otvorili na grmski šoli ob veliki udeležbi. Razstava je sijajno uspela.

SPLOŠNO STAROSTNO ZAVAROVANJE.

Praga, 3. oktobra. Včeraj so se v ministrstvu za notranje zadeve vršila posvetovanja glede na splošno starostno zavarovanje. Načrt je popolnoma dogotovljen. Ugodil ne bo samo delavcem, temveč do gotove meje tudi malim kmetom in obrtnikom. Predloži se že v prvi seji poslanske zbornice.

ČEŠKO-NEMŠKA KRIZA.

Praga, 3. oktobra. Ministrski predsednik Beck se pripelje v ponedeljek ali torek sem, da konferira s češkimi in nemškimi političnimi faktorji. Upati je, da se položaj tako ublaži, da bo mogoče izvoliti posredovalno komisijo. Ni pa izključeno, da sedanji položaj razmerje v državnem zboru popolnoma spremeni na škodo baronu Becku.

Dunaj, 3. oktobra. Beck je izjavil, da hoče doseči, da bo 2. decembra v celi državi mir.

NEMCI KONCENTRIRAJO SVOJE SILE.

Dunaj, 3. oktobra. Nemci reorganizujejo svoja obrambena društva v krajih, kjer so narodnosti mešane. »Südmark«, »Nordmark«, »Ostmarkenverein«, »Tiroler Volksbund« itd. se bodo koncentrirali v skupno osrednje vodstvo. Njega vodja bo Gross. V korist nacionalne propagande bo ta centralni odbor osnoval loterijo.

VELIKE DEMONSTRACIJE V ZAGREBU.

Zagreb, 3. oktobra. Včeraj so bile v Zagrebu velike demonstracije delavcev proti Rauchovemu režimu. Policija je peš in na oknih navalila se na množico ter z golimi sabljami udarjala po občinstvu. En delavec je težko ranjen, ranjenih je pa tudi še več drugih oseb. Aretiranih je bilo šest oseb, med njimi vodja zagrebskih socialistnih demokratov Demetrovič. Aretiranci so bili nato izpuščeni.

ŠKANDAL V ZAGREBSKI KAVARNI.

Zagreb, 3. oktobra. V kavarni »Zagreb« je bil včeraj velik pretep. Sin dr. Frankov Ivica Frank je udaril dr. Winterhalterja, ki je nato Ivico Franka zagnal pod biljard. Dr. Tkalčiču, ki je priskočil na pomoč dr. Winterhalterju, je zaklical dr. Horvat: »Vi nitkov!« Dr. Tkalčič je nato dr. Horvata oklofotal.

PROGLASITEV NEODVISNOSTI BOLGARIJE?

Dunaj, 3. oktobra. »Reichspost« hoče vedeti iz dobroinformovanega vira, da se neodvisnost Bolgarije v kratkem proglasi.

SOMIŠLJENIKI! SOMIŠLJENICE!

Zahtevajte v vseh prodajalnicah in tobakarnah vžigalice »Slovenske krščanske socialne zveze«! »V korist obmejnim Slovincem!« Kupujte te naše vžigalice!

S 1. oktobrom je začel izhajati časopis »Illustr. Uhrenbericht« s 5000 podo-

bami raznih ur in druge zlatenine in srebrnine tovarne Max Böhm, Dunaj IV., Margarethenstraße 27/19.

Mistični bolniki. Tisoči med nami hodijo s povešeno glavo, bledim obličjem, trepetajočim telesom, ki ne vedo, kaj jim pravzaprav manjka.

Praktični zdravnik najde takoj izvor teh neznanih simptomov, kajti devetdeset odstotkov mističnih bolnikov trpi na živčni utrujenosti, malokrvnosti in nerednosti v prebavi. Edino sredstvo, ki uspešno deluje proti tem težkočam je »Ferromanganin«.

To sredstvo tvori krvi neobhodno potrebna krvna telesa, krepi cel organizem, pospešuje prebavljanje in sveži oslajene in utrujene živce.

Neprecenljive vrednosti je potemtakem to sredstvo za malokrvne, nervozne in sploh slabotne ljudi.

Dr. J. T. piše: Po lastni izkušnji priporočam »Ferromanganin« proti malokrvnosti že zaradi hitre asimilacije in prijetnega okusa.

Cena steklenice 3 K 50 vin. Pri nakupu naj se pazi na ime »Ferromanganin«.

Revmatične
protinske bolečine, bodilji, bolečine v udih
nas ne mučijo več, odkar rabimo Fellerjev
fluid z znanko »Elsalud«. Dvanajst let za
poskušajo 5 K franko. Naročite pri E. V. Fel-
lerju v Stubi, trg Elia 16 (Hrvatsko). Ida

Najboljša krma za pse je in ostane
Fattingerjev kolač za pse
ki je med vsemi krmili najboljše sestavljen in najbolj
redilen. 50 Kg K 23.—, 5 kg pošt. prosto K 3-20.
Fattingerjev Puppy Bisquit
za mlade pse, 50 kg K 26.—, 5 kg pošt. prosto K 3-50
Prospekte pošilja zastoj tovarna za pat. kolače za pse
in krmo za perutnino Wiener-Neustadt. — Nad 2-50
prvih cen. Fattingerjeva krmila se izdelujejo pod
živinozdr. nadzorstvom. 467 26-17

Proti katarom
sopilnih organov, pri nahodu, hri-
pavosti in vratnih oteklinah zdrav-
niško priporočena je 38 12 II.

MATTONLEV
GISSHÜBLER
alkalične kofine

katera se z vspehom rabi sama ali pome-
šana z gorkim mlekom.
Ta miloraztapljajoče, osvežujoče in po-
mirljivo deluje, pospešuje ločitev sleza in
se v taci slučajih posebno dobro obnese.

Izvirek: Giesshübl Sauerbrunn,
želez. postaja, zdravilno kopališče pri Karlovih varih.
Prospekti zastoj in franko.

V Ljubljani se dobiva v vseh lekarnah, večjih
špecerijah prodajalnicah in trgovinah z jestvinami
in vinom.
Zaloga pri Mihael Kastnerju in Peter Lasseniku-
Ljubljana 114 52-40

Dobro ohranjena
salonska garnitura

se radi pomanjkanja prostora ceno proda v ilir-
skih ulicah 41, I., Ljubljana. 2528 3-2

ter varstveno znamko »dekličino glavo«
in naj se vsi drugi enaki proizvodi zavrnejo.
Dobi se v vseh lekarnah, gotovo v
sledenjih ljubljanskih lekarnah: »Pri Ma-
riji Pomagaj« na Resljevi cesti 1, »Pri an-
gelju« na Dunajski cesti in »Pri zlatem je-
lenu« na Marijinem trgu; v večji množini
»Schwanen-Apotheke«, Dunaj I., Schot-
tenring.

Odtok vode pospešujočo, kislilno raz-

VITA redčujočo. Naravni
lithion vrelci proti vodni
kislini, triganju, diabetes,
želodnemu in črevesnemu
kataru, boleznim v me-
hurju in ledvicah itd. Doblja se povsod, v Ljubljani
2543 12-1 pri Mih. Kastnerju.

Oslabelost

bodisi prirojeno, ali vsled bolezni,
odstranja hitro in zagotovi zdravje
in moč **Scottova emulzija**.

2249 (1)

Za občutljive

kateri ne morejo prenašati
ribjega olja, je **Scottova**
emulzija najboljšo sred-
stvo. Ta ima tudi prednost,
da je trikrat redilnejša kakor
navadno ribje olje.

Cena originalne steklenice 2 K 50 vin.

Dobi se v vseh lekarnah.

ETERNA
Cevke in ustniki.
Višek popolnosti v izdelovanju pip
Prednosti: Snažnost, trpežnost, nizka
870 cena, užitek pri kajenju! 16
Zdravniško priporočljive.
Dobro se povsod.

Ustanovljeno 1862.

Telefon št. 584

RUDOLF **GEBURTH**
c. kr. dvor. mašinst
DUNAJ (WIEN), VII., KAISERSTRASSE 71
na vogalu Burggasse.

Največja zaloga **vsakovratnih peči**
za vsako porabo od navadne do najfinejše in naj-
elegantnejše izpeljave, v vseh velikostih, črne ali
bogato emajlirane. **Peči za trajno kurjavo za**
premog. Okrogle peči za regulirati od
15 K višje. Zaloga ognjišč, šte-
dilkov in strojnih ognjišč. Najboljše
plinove peči, kamini
črni in emajl. Železne peči s pe-
nicami za dve ali tri sobe.

Patent-vložki
za glinaste peči.
Gušlince.
Krušne peči.
2034 20

Zahvala.

Dragim prijateljicam, prijateljem
in znancom, darovateljem krasnih
vencov, ter vsem onim, koji so spre-
mili mojega iskreno ljubljenežega očeta
gospoda

Josipa Lozar

k zadnjemu počitku, izrekam naj-
toplejšo zahvalo.

V Ljubljani, 2. oktobra 1908.

2584 1-1 Jela Lozarjeva.

Izjava.

Ker se po Ljubljani širijo govorice,
da je modna trgovina s klobuki **A. Vivod-**
Mozetič nemška, zato izjavlja podpi-
sana tvrdka, da so vse take govorice
laž in da se bode proti širiteljem teh
govoric postopalo na pristojnem mestu.

Modna trgovina A. Vivod-
Mozetič je narodno slovenska
tvrdka! 2415 3-3

Ob jednem obveščam slavno občin-
stvo, da se je ondi izvršujoča prodaja to-
baka z današnjim dnevom opustila.

A. Vivod - Mozetič.

Zahvala.

Podporno društvo uradnikov c. kr. užit-
nine v Ljubljani, naklonilo mi je 206 K pod-
pore, po mojem umrljem soprogu Ivanu
Gašpersič, kojega član je bil pokojni komaj
11 mesecev.

Omenjenemu društvu, izrekam v imenu
svojim in svojih malih otrok za njega ve-
likodušnost najtoplejšo zahvalo.

Cecilija Gašpersič,

2583 1-1

vdova.

Puške!
Lancaster od K 26.—, **Flobert-puške** od
K 8-50, **pištole** od K 1-50, **samokresi** od K 5.—.
:: Popravila ceno. — Ilustrovani ceniki franko. ::
F. DUŠEK v Opočno štev. 77
1631 Češko. 14

Ugoden nakup
ostankov
40 metrov cefira, barhenta, fla-
nele, volnine itd. lepo zbranih, v
kosih 1-8 metrov pošilja franko po
povzetju za 18 kron slovito znana
izvozna tvrdka 2152 8-3
V. J. Havliček & bratr
v Podčrbradih, Češko.
Naročite takoj! — Priporočilo! P. n. pošljite
mi 40 metrov ostankov. To je že drugo naro-
čilo in prosim, da mi pošljete zopet dobro
blago, kakor pri prvem naročilu. Z odličnim
spostovanjem M. Z.
v Čechah v Prostějovu, 2. 12. 1907. 2152 8-1

Kuharica

dobro izveščana v kuhinji in **gospodinj-**
stvu, želi vstopiti v službo pri boljši
rodbini brez otrok, ali pri kakem gospodu
za gospodinjstvo. Naslov pove upravništvo
„Slovenca“. 2390 4-3

Iščemo nevest

ki si žele nabaviti opremo. Tudi razno blago za dom kupite najboljše v
tkalnici **bratov Krejcar, Dobruška št. 9117, Češko**. Prepričajte
se in napravite majhen poskus. 6 kosov rjuh, 1 ma 150/200 cm velikih K 15-40.
Vzorci barhenta, cefirja in vseh vrst platnega in bombaževga blaga franko.

Janez Ev. Žuža
Dr. Rom. Sacr. Can., častni kanonik, kn.-šk. konzistorijalni svet-
nik, nadžupnik, dekan, ud okraj. šol. sveta na Laškem itd.
previden s svetimi zakramenti za umirajoče, po dolgi mučni bolezni
danes, dne 2. oktobra, ob 1/2 6. uri zjutraj mirno v Gospodu zaspal.
Pogreb prebлага rajnika bode v nedeljo, 4. t. m., ob 4. uri
popoldne na tukajšnje pokopališče. 2582
Sv. maša zadušnica se bode brala v nadžupnijski cerkvi na La-
škem v ponedeljek, dne 5. oktobra, ob 8. uri.
Nepozabnega rajnika priporočamo v pobožno molitev.
Laško, dne 2. oktobra 1908.
Dr. Franc Žuža, **Ivana Jamnik roj. Žuža,** **Franc Žuža,**
c. kr. okrajni nadzdravnik, sestra, c. kr. davčni pristav,
brat, nečak.
Mimi, Ema, Ana, Karolina Žuža,
nečakinje.

V boljših krogih dobro vpeljana
dama si more zagotoviti 2570 2-1

dober zaslužek

s prevzetjem nekega zastopstva. Cenjene
ponudbe pod **„Dohodek“** na upravo lista.

: Dr. Derganc :

ne ordinira; — odpotoval.

NOXIN

Dobi se v vseh boljših trgovinah
Zaloga pri **K. A. KREGAR, Ljubljana,**
Sv. Petra cesta št. 2.

Panorama international

se radi odpotovanja lastnika pod ugodnimi
pogoji proda, oziroma dá v najem.
Več se izve na **Mestnem trgu,**
št. 8. II. nadstropje. 2536 3-2

Velika zaloga raznih 2267
slovenskih plošč in gramofonov
ceniki od gramo-
fonov in plošč na
razpolago.
Fr. P. Zajec
urar in optikar
Ljubljana,
Stari trg, št. 26.

Vaso Petričič

— v Ljubljani —

priporoča svojo veliko zalogo norimberškega in galanterijskega blaga, igrač, pletenin, : parfumerije, popotovalnih : predmetov, otročjih vozičkov, šolskih in pisarniških potrebščin in sploh vso drobnino.

Na debelo in na drobno.

Postrežba točna in poceni.

2581 1—1

Hranilnica in posojilnica

v Sv. Križu pri Trstu

naznanja da je

trgatev začela

v sv. Križu.

P. n. trgovci dobijo že zdaj sladkega pristnega prosekarja. 2572 1—1

Trgovci, ki pridejo v sv. Križ, naj se oglašijo pri načelstvu posojilnice, ki bo rado posredovalo pri nakupu vina. Tudi pismeno je posojilnica pripravljena posredovati.

Sv. Križ, 1. oktobra 1908.

Zaščitna znamka „Sidro“

Liniment. Capsici comp.

Nadomestek za

Sidro-Pain-Expeller

je splošno priznana kot izvrstno bol blažujoče in odvodno mazilo pri prehladu itd. cena 80 v.; K 1'40 in K 2'— se dobiva v vseh lekarnah.

Pri nakupovanju tega povsod priljubljenega domačega sredstva, naj se jemljejo le originalne steklenice v škatljah z našo zaščitno znamko „Sidro“ potem se je gotovo prejel originalni izdelek.

Richterjeva lekarna
pri „zlatem levu“ v Pragi
Elizabethgasse šte. 8 nova.

Dnevno razpošiljanje.

2357 42—1

Po nedolžnem

trpi marsikateri bolnik in prestaja pogosto strašne bolečine, ker je razna zdravila zdravljenja kopelji, masaže in druge načine zdravljenja brez uspeha vporabljal in misli, da zanj ni več pomoči, da mu je usojeno brezupno stanje celo življenje. Da se nahajate v tej zadevi v veliki zmoti, vas pouči naša 64 strani obsegajoča ilustrirana

brezplačna knjiga.

Svetujemo torej vsakemu bolniku, zlasti takim, ki jih mučijo nervoznost, nevrastenija, revmatizem, bolezn v križu in glavi, želodčne in črevesne slabosti, onemoglost srca, ohromelosti in vseh vrst slabosti, da pošlje spodnji kupon na naš naslov, in mi mu dopošljemo takoj 64 strani obsegajočo ilustrirano knjigo brezplačno.

Elektroterapevtska ordinacija

Dunaj I. 2550 1—1

Schwangasse 1, s/3 I. n.

Kupon za brezplačno knjigo.

Na 4. oktober 1908.

elektroterapevtsko ordinacijo na Dunaju.

Schwangasse 1, s/3 I. n.

Prosim pošljite mi knjigo Elne Abhandlung über moderne Elektro-Therapie gratis in fr. pod zaprto kuverto.

Ime: _____ Naslov: _____

H. SUTTNER urar in trgovec z zlatnino in srebrnino

Ljubljana .: Mestni trg nasproti rotovža .: Ljubljana

priporoča svojo veliko zalogo vseh prvih in najboljših vrst pravih švicarskih zlatih in srebrnih žepnih ur, najbolj slovečih znamk, kakor: Schaffhausen, Glasshütte, Omega, Bllodes, Urania, Roskopf Ltd. zlatih in srebrnih verižic, obeskov, okraskov, zaponk, uhanov in prstanov, z navadnimi in briljantnimi kamni, pravega srebrnega in kina jedilnega orodja, nastavkov ter drugih predmetov iz kina srebra. Vedno največja izbira v najnovejših salonskih urah ter specialiteto v stenskih urah, s kukavico, budilk i. dr.

Zahtevajte moj veliki oenik, ki ga tudi po pošti pošljem zastopnik in poštne prosto.

Razpošiljanje blaga na vse kraje sveta!

2568 24—1

P. Majdič, Jarše=Mengeš

valjični mlin na par in turbine

priporoča svoje priznane fine izdelke, kakor pšenično, rženo, ajdovo, koruzno, polentno in knejpovo moko, moko za krmo, pšenični in polentni zдроб, pšenične, ajdove in ržene otrobe, kašo in ješprenj.

Velika zaloga Ljubljana Vegove ulice 6.

Zastopnik za Kranjsko od 1. januarja 1906

Jakob Bončar v Ljubljani.

2386 3—3

Tri nove hiše

= na prodaj v Vevčah =

poleg tovarne 10 minut od župne cerkve v D. M. v Pulju. 1 ima 4 sobe kuhinjo in klet drugi dve pa po dve sobi kuhinjo in klet. Pri vsaki hiši je nekoliko vrta. Hiše se bodo prodajale na javni prostovoljni dražbi dne 4. oktobra ob 3. uri popoldne v Vevčah.

Poižve se pri Franc Mojškercu zidarski mojstru v Bizoviku p. sp. Hrušica. 2568 1—1

Delikatesna trgovina

M. Ravtar, Ljubljana, Jurčičev trg

priporoča svojo veliko, vedno svežo zalogo delikates kakor šunke, raznih tu in inozemskih klobas, sira, pekarije itd. Razna namizna in desertna vina likerje in vedno sveže pivo.

Pivnica in zajtrkovalnica.

2579 2—1

Denarni promet 1. 1907
čez 64 milijonov kron.

Lastna glavnica K 354.645.15.

Stanje vlog 30. jun. 1908
čez 14 milijonov kron.

2379 1 Najboljša in najsigurnejša prilika za štedenje.

Sedaj: Kongresni trg šte. 2, I. nadstr., od novembra 1908 naprej v lastnem domu, Miklošičeva cesta šte. 6 (za frančiškansko cerkvijo).

Ljudska posojilnica

sprejema hranilne vloge vsak delavnik od 8. ure zjutraj do 1. ure popoldan ter jih obrestuje po 4 1/2 % brez kakega odbitka, tako, da sprejme vložnik od vsake vloženih 100 K čistih 4 K 50 h na leto.

Stanje vlog 30. junija 1908: K 14.225.902.59. — Denarni promet v letu 1907: K 64.812.603.92.

Hranilne knjižice se sprejemajo kot gotov denar, ne da bi se njih obrestovanje kaj prekinilo. Za nalaganje po pošti so poštne hranilne položnice na razpolago.

V Ljubljani, dne 30. junija 1908.

Dr. Ivan Šušteršič, predsednik.

Odborniki:

Josip Šiška, stolni kanonik podpredsednik.

Anton Belec, posestnik, podjetnik in trg. v Št. Vidu n Ljubljano. — Fran Povše, vođa, graščak, dež. odbornik, drž. in dež. poslanec itd. — Anton Kobl, posestnik in trgovec Breg p. B. — Karol Kauschegg, veleposestnik v Ljubljani. — Matija Kolar, stolni dekan v Ljubljani. — Ivan Kregar, svetnik trg. in obrt. zborn. v Ljubljani. — Francišek Leskovic, hišni posestnik in blagajnik Ljudske posojilnice. — Ivan Pollak ml., tovarnar. — Karol Pollak, tovarnar in posestnik v Ljubljani. — Gregor Šilbar, župnik na Rudniku.

J. KORENČAN

Ljubljana

trgovina norimberškega in galanterij. blaga na drobno .: in na debelo. .:

Velika zaloga pletenin

kakor: nogovice, srajce, maje, - spodnje hlače, otročje - obleke itd. 2575 1

Blaž Jesenko

LJUBLJANA, Stari trg 11

priporoča

klobuke

2577 (1)

cilindre, čepice itd.

Najnovejše fačone, po najnižji ceni.

Zahtevajte Ceres-jedilno mast z velikonočno sliko na ovitku.

Le najfinejše, posušene kokosove orehe

predelujejo tvornice „Ceres“ in delajo iz njih brez vsakršne primesi v strogo čistih aparatih znamenito

Ceres jedilno mast

ki se rabi za praženje, kuhanje in pecivo.

Le poskusite!
Ne boste se kesali!

Vajence

sprejme velika mesarija. Naslov pove upravnistvo „Slovenca“. 1564 3—1

Razprodaja

vsakovrstnega blaga:

izdelane bluže, predpasnike, modroce, zavratnice, zimske plašče itd. po nizkih cenah.

Za obilen obisk se najvjudneje priporoča 2558 6—1

PAVLA BABIČ trgovina, Kranj.

Ustanovljena
leta 1854.

Prva domača slovenska pivovarna

Telefon
št. 210.

G. AUER-jevih dedičev

Ljubljana, Wolfove ulice šte. 12, Ljubljana

2549 52-1

Priporoča slavnemu občinstvu in spošto-
vanim gostilničarjem **svoje izborna**

marčno pivo

v sodcih in
steklenicah

Trgovina z železnino Valentin Golob

Ljubljana, Mestni trg št. 10

priporoča veliko zalogo **razne železnine, kuhinjske posode, robe iz kositarja, posode za mast, lonce za perilo, žetvarje, konvice za mleko itd. — vse domače, trpežno ročno delo; štedilna ognjišča, peči, predpečnike, posode za premog.** Velika zaloga **tehtnjo, uteži in meril, mesoreznio, 2569 plah za vozove, gumastih cevi, pip ter 6—1**

pristno pozlačenih nagrobnih križev.

Založnik zveze c. kr. drž. uradnikov.

M. DRENIK, Kongresni trg

Največja zaloga ženskih ročnih del in pripadajočega materijala. Vsakovrstno vezenje na roko in na stroj. — Predtiskarija itd.

!!! **Velika zaloga telovadske obleke!!!**

2399 1

Odvetniška pisarna **dr. F. Brnčić-a in dr. M. Pretner-ja**

v Trstu, Via Nuova št. 13. sprejme

2571 3—1

izvežbanega koncipijenta

ki ima pravico substitucije na dež. sodišču. Nastop 1. decembra t. l. ali 1. januarja 1909. Plača po pogodbi.

Koncipijenti, ki poznajo italijanski jezik, imajo prednost.

Slavnemu občinstvu in drugim korporacijam

v mestu in na deželi se priporoča domača

stavbna tvrdka IVAN OGRIN

Ljubljana, Karlovska cesta 5.

2560 6—1

Solidna postrežba!

Pozor!

Za **prevažanje vsakovrstnega blaga**, bodisi na postaje železnic ali z njih, se gg. trgovcem, obrtnikom ter slavnemu občinstvu sploh najtopleje priporoča domača tvrdka

Telefon
št. 262.

Josip Škerlj

spediter, Ljubljana, Kongresni trg 16.

Telefon
št. 262.

2526 12—3

Nizke cene!

Slovenska trgovina!

Katinka Widmayer

pri „solncu“ za vodo
v mestni palači.

Priporočam slavnemu občinstvu veliko zalogo ravno došlih **damskih klobukov najnovejše mode.**

Nadalje raznovrstnega blaga: **rokavice, nogavice, kravate, bluze, krila, otroške obleke, čepice, pasove, moderce, predpasnike, velika zaloga belega perila za dame, gospode in otroke, vsa oprava za novorojenčke.** Največja zaloga **umetnih cvetlic, venčkov, šopkov za neveste in nagrobnih vencev s trakovi.** — Vezanje cvetlic točno po naročilu. — Za kupčevalce na debelo najnižje cene.

2552—1

Nizke cene!

Za vodo.

Zajtrkovalna soba

Tvrdka

:: Vinarna ::

T. MENCINGER

Sv. Petra cesta 37

Ljubljana

Resljeva cesta 3

priporoča razen svoje specerijske trgovine tudi zalogo vsakovrstnih vedno svežih delikates, kakor: **šampanjca, konjaka, likerjev, najfinejšega Jamaika-ruma, čaja,** dalje **vsakovrstnih najfinejših vin** v steklenicah kakor tudi **mesa in konzerv** vseh vrst in znamk. — **Najfinejše aixer olje.**

Prijazna vinarna je p. n. občinstvu na razpolago.

Vsak dan sveže dunajske klobasice.

2580 10—1

2576 1
Pozor! Svoji k svojim!

Mestni trg
:: št. 14. ::

G. ČADEŽ

Mestni trg
:: št. 14. ::

Svoji k svojim! Pozor!

priporoča v veliki izbiri moderne mehke in trde angleške, dunajske, plišaste in vsakovrstne druge klobuke, kakor tudi moško perilo, rokavice itd. po starih cenah. **Prekupci imajo popust.**

Priporoča se slavnemu občinstvu pri nakupovanju **jesenskega in zimskega blaga za obleke** in drugih potrebščin

slovenska trgovina
Stritarjeve ulice

PRI ČEŠNIKU

Ljubljana

slovenska trgovina
Lingarjeve ulice

Cene najnižje. Strogo poštena postrežba. Cene najnižje.

ZELO TRPEŽNO POKROVNO SREDSTVO NA VREMENSKI STRANI JE

Eternit

ŠKRIL.

ETERNIT-TOVARNA LJUDEVITA HATSCHKE LINZ, VÖCKLABRUCK, DUNAJ, BUDIMPEŠTA, NYERGES-UJFALU.

Glavno zastopstvo za južne dežele:

V. JANACH IN DRUG, TRST.

Vprašanja na zaloginca Teodorja Korana, krova in kleparkega mojstra v Ljubljani, kjer se izdelujejo streljane, kleparskim krovača dela iz različnega blaga. 1349 24-10

Razpisuje se služba organista in cerkovnika

v Pliberku. Prednost imajo samci. Nastop lahko 15. oktobra. 2557 3-3
Mestni župni urad Pliberk na Koroškem.

Hiša

z malo trgovino v Novem Vodmatu pri glavni cesti se po ugodni ceni takoj **proda**. Več se izve v uprav. „Slovenca“. 2544 4-3

Učenec

se sprejme takoj v trgovino manufakturnega blaga. Kje, pove upravništvu „Slovenca“. 2532 3-3

V najem oddajam takoj

lepo prostrano klet

2566 v Spodnji Šiški. 3-2 Istopam razprodajam različen inventar in blago, kakor sode, kadi, rakijo, slivovko, brinjevec itd., itd.

Karol Meglič,

lastnik trdnice Lavrenčič & Domicelj Dunajska cesta št. 32.

Dakelj

izvrsten lovec in več na pol dakeljnov, dobrih čuvajev se prodaja. Kje pove upravništvu „Slovenca“. 2561 2-2

Lepa zračna

001 29

stanovanja

vsake vrste, z 1, 2 ali več sobami od 8 kron mesečno naprej, se takoj ali za pozneje oddajo v novozgrajenih hišah na Predovičevem selu poleg Ljubljane. — Več se izve pri E. Predoviču, Ambrožev trg 7, v Ljubljani.

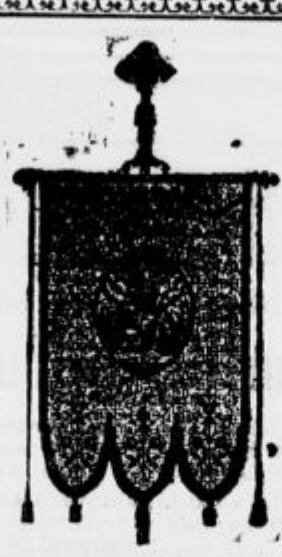
Stanovanje

obstoječe iz 2 sob, kabineta in pri- tiklin išče takoj mirna stranka brez otrok. 2563 2-2

Radi preselitve se ceno **proda**

hiša v Vižmarjih št. 61

z gospodarskim poslopijem in velikim ograjenim vrtom, pripravna za vsako obrt. Po- jasnila daje posestnik ravnotam. 2535 6 3

Podpisana ima v zalogi najraznovrstnejše trpežno, krasno blago na bandera, baldahine, raznobarvne plašče, kazule, pluviale, dalmatike, velume, albe, korsetlje, prte itd.

sploh vse, kar se rabi v cerkvi pri službi božji. — Prevzema tudi vzenje, prenovljenje stare obleke in vsa popravila. — Izdeluje ročno in pošteno po najnižji ceni bandera in vso drugo obleko.

Prečistite gospode prosim, da se blagovolé pri naročilih odpirati na domačo trdnico ter ne avarčujejo tujih trdnic, dru- štov in potujočih agentov.

Zagotavlja hitro in najpoštenejšo postrežbo in najnižje cene, saj trjuje, da bode hvaležna tudi za najmanjše naročile.

Najodličnejšim spoštovanjem se priporoča 2922 18

Ana Hofbauer,
Imejteljica zaloge cerkvene obleke, orodja in posode v Ljubljani, Wolfveve ulice 4.

Najbolj varno naložen denar!

Stanje hranil. vlog: nad 26 milijonov kron.

Rezervni zaklad: nad 900.000 kron.

Mestna hranilnica ljubljanska

v lastni hiši v Prešernovih ulicah št. 3, poprej na Mestnem trgu zraven rotovža,

sprejema hranilne vloge vsak delavnik od 8. do 12. ure dopoldne in od 3. do 4. ure popoldne, jih obrestuje po 4% ter pripisuje nevzdignjene obresti vsakega pol leta h kapitalu. Rentni davek od vložnih obresti plačuje hranilnica iz svojega, ne da bi ga zaračunila vlagateljem.

Za varnost vlog jamči poleg lastnega rezervnega zaklada mestna občina ljubljanska z vsem svojim premoženjem in vso svojo davčno močjo. Da je varnost vlog popolna, svedoči zlasti to, da vlagajo v to hranilnico tudi sodišča denar maloletnih otrok in varovancev. 2425 9

Denarne vloge se sprejemajo tudi po pošti in potom c. kr. poštne hranilnice. Hranilne knjižice se sprejemajo kot gotov denar, ne da bi se prekinilo njih obrestovanje.

Novo VINO

Mošt iz belega moškata, belega in rdečega grozdja, izdelujemo in prešamo komisijskim potom na račun naročnikov.

Izvršujemo naročila pa tudi na svoj račun, vse po ugodnih cenah.

Takisto se priporo čamo v nakup novega vinskega žganja.

Podrobnejša pojasnila daje vinska vele- trgovina trdnica 2261 12-9

Rocco, Ferlan in drug
Rovinj, Istra.

Francozinja iz Pariza

je otvorila konverzijski tečaj v torek in petek od 5.—7. Poljanska cesta šte. 12. 2402 3-3

Naprodaj je po zelo nizki ceni še skoraj nov - - - 2405 3-3
stroj za žemlje, police in še druga - - -
pekarska orodja v št. Vidu na Dolenjskem, 16.

Proda se hiša v št. Vidu na Dolenjskem

zelo pripravna za vsako obrt ali kakega upokojenca, obstoječa iz treh velikih in 2 malih sob, 2 kuhinj in 2 kleti vse v najlepšem stanu, zraven lep sadni vrt, tik katerega teče voda. — Natančnejša pojasnila daje lastnik v št. Vidu na Dolenjskem št. 16. 2404 3 3

Dve hiši

se prodasta. Poizve se na Trnovskem pristanu št. 14, Ljubljana. 1687 7

VINO

izvrstno, iz vinskih gor, slavnih izza časa Rimljanov, ležečih na morski obali Izola- Pirano, je naprodaj v kletah poštenih slo- venskih kmetov. Posreduje in za pristnost jamči: »Kmečka gospodarska za- druga v Medoših (Korte)« pošta Pirano — železniš. postaja Por- torose (Istra). Cena belemu (rume- nemu) vinu od 28—32 K hekto. Cena čr- nemu (isterski refoško) po 22 K hekto po- stavljeno na postajo. 1647 12

Stara gostilna

dobro idoča na deželi na Gorenjskem ob glavni cesti se takoj **odda v najem ali na račun**. Hiša jako pripravna za ože- njenega obrtnika in voznika, zraven se na- haja veliko gospodarsko poslopje s hlevom. Naslov pove uprav. „Slovenca“. 2534 3-2

Lovski pes

velik, dolgodlak, z dolgim repom, rujavo-rumeno tigrast, z znamko 737, se je 28. septembra zatekel. Odda naj se proti plačilu na Sv. Petra cesti št. 47, I. nadstr. desno, v Ljubljani. 2527 3-2

Iščem

2 kolarska in 3 ko- : vaške učence :

vstop takoj pod ugodnimi pogoji, ponudbe naravnost na **Francoza Staré** izdelo- vatelja vozov v Kamniku. 2532 3-2

Podružnica v Spljetu.

Dolniska glavnic 1
11 K 2.000.000. 11

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani, Stritarjeve ulice šte. 2

sprejema vloge na knjižice in na tekoči račun ter je obrestuje od dne vloge po

4 1/2 %

Kupuje in prodaja vrednostne papirje vseh vrst po kulantnem kurzu.

Podružnica v Celovcu.

Rezervni fond 11
11 K 200.000. 11

Delniška družba združenih pivovaren Žalec in Laško priporoča svoje izborno pivo.

Specialiteta: „Salvator“ (črno pivo a la monakovsko). — Zaloga Spodnja Šiška (telefon št. 187).

Pošiljatve na dom sprejema restavratore „Narodnega doma“ g. Kržišnik. (Telefon št. 82.)

Ivan Terdan

pleskarstvo

Ljubljana, Vegove ulice št. 8

se priporoča slavnemu p. n. občinstvu v izvršitev vseh v pleskarske obrt spadajočih del, kakor tudi slikarskih, napisnih in dekorativnih del.

Posebno se še priporoča za cenjena naročila za stavbeno in pohištveno pleskarstvo. 2467 53-14

Solidna dela, priznana pisma na razpolago.

Grobne spomenike

različnih oblik, iz raznih trpežnih marmorjev, granita in sijenita po konkurenčnih cenah in delavnico za umetna cerkvena kamnoseška dela

priporoča

Vincenc Čamernik,

preizkušeni in koncesijonirani kamnoseški mojster

Celje-Zavodna

pet minut od postaje, ob poti k romarski cerkvi 2416 sv. Jožefa. 2

Založnik c. kr. avstr. državnih uradnikov.

Klobuke, cilindre in čepice

v najnovejših načinih in v velikih izberah

priporoča 112 52-23

Ivan Soklič.

Pod trančo št. 2. Postaja elek. železnice.

Milko Krapeš

Gramofoni! urar, Ljubljana, Jurčičev trg šte. 3.

Priporočam svojo zalogo zlatih, sreb. tula nikel. žepnih in različnih stenskih ur, vsake vrste budilk, zlate verižice, prstane, uhane, bisere z dragulji. Srebrno in iz kineškega srebra orodje.

Gramofone in najnovejšo slovenske plošče od K 3 naprej. Vsi tu navedeni predmeti se točno in po nizki ceni popravljajo. 2393 3

Staro zlato in srebro kakor tudi drago kamenje kupujem ali vzamem v zameno. Ceniki na zahtevo poštne prosto.

Gostilniška koncesija

se takoj odda. 3-2

Več se poizve na Martinovi cesti št. 38.

Lud. Černe

zlatar, trgovec z urami ter za: priseženi sodnijski cenilec. Ljubljana, Wolfove ul. št. 3.

priporoča svojo izborno zalogo brilantnega, zlatega in srebrnega blaga ter raznovrstnih ur. 2545 13-2

Lastna delavnica za popravila in nova dela. Cene najnižje. Postrežba točna.

Svoji k svojim!

V Ameriko in Kanado

najzgodnejša, najcenejša in najvarnejša vožnja s Cunard Line

544 32 Bližnji odhodi:

iz Trsta, domačega pristanišča: Karpatija 22. septembra, Ultonia 29. septembra, Slavonia 13. oktobra 1908, Panonija 27. okt. 1908.

iz Liverpoola: Lusitania največji najlepši parnik 3. in 24. oktobra, Mauretania 10. oktobra.

Pojasnila in vožne karte pri Andreju Odlašek, Ljubljana, Slomškove ul. 25, blizu cerkve Srca Jezusovega.

Učenca

sprejme v trgovino z manufakturnim in špecerijskim blagom, Božidar Pavčič, Ljubljana, Zaloška cesta št. 15. 2389 3-3

Kje se dobe najboljši poljedelski stroji, kakor mlatilnice, gepeljni, slamorenice, čistilnice, preše za sadje i. t. d. 1739 7

Edino le pri:

FR. STUPICA

v Ljubljani, Mar. Terezije cesta št. 1., Valvazorjev trg št. 6.

In zakaj: zato, ker so dotični stroji: iz najboljših tovarn sveta, najbolje sestavljeni, ker se istih proda na tisoče in tisoče komadov in se ravno radi tega, ker se jih izdeluje v velikih množinah, dobivajo po nizkih cenah. Moji stroji so povsod jako priljubljeni. — Obračajte se na mojo trdnjo pri nakupu stavbenih potrebščin, portland-cementa, traverz, železniških šin in druge različne železnine in raznega orodja, nagrobnih križev, tehtnic.

Ustanovljena leta 1882. Telefon št. 185

Ustanovljena leta 1882. Pošne hranilnice račun št. 828.405.

Kmetiska posojilnica ljubljanske okolice

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

v lastnem združnem domu v Ljubljani na Dunajski cesti št. 18

je imela koncem leta 1907 denarnega prometa K 59,197.246*20 upravnega premuženja K 12,888.795*43

obrestuje hranilne vloge po 4 1/2%

brez vsakega odbitka rentnega davka, katerega plačuje posojilnica sama za vložnike.

Sprejema tudi vloge na tekoči račun v zvezi s čekovnim prometom in jih obrestuje od dne vloge do dne dviga.

Stanje hranilnih vlog dne 31. decembra 1907 K 12,434.933*24.

Posojuje na zemljišča po 5 1/4% z 1 1/2% na amortizacije ali pa po 5 1/4% brez amortizacije, na menice po 6%.

Posojil. sprejema tudi vsak drugi načrt glede amortizovanja dolga.

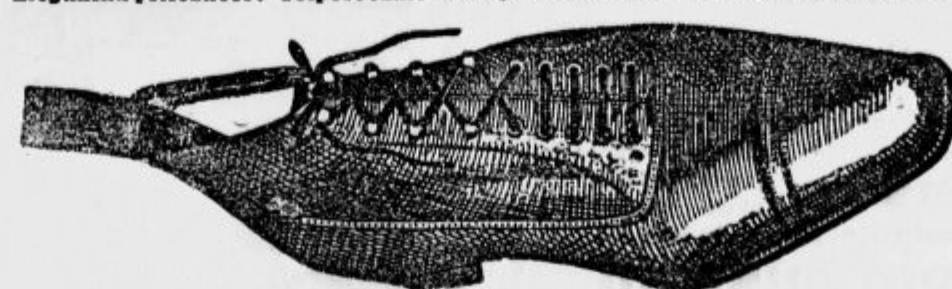
URADNE URE: vsaki dan od 8.—12. in od 3.—4. izven nedelj in praznikov. 201

Poštenemu načelu, da svoje

ČEVLJE

prodajamo po strogo stalnih cenah, brezkonkurenčno nizkih cenah, ki so vtisnjene v vsak par, se ima zahvaliti naša firma za nedosežni renomé.

Elegantna prilžnost! Priporočamo nastopno označene vrste: Odlična kakovost!

Specialiteta: „Goodyear svetovni“ čevlji in škornji prav odlične popolnosti. Največja izbira damskih polčevljev vseh vrst, dalje deškega, otroškega in dekleškega blaga najboljše kakovosti po izredno zmernih cenah.

Moški štifletni, močno delani	gl. 3'50
Moški štifletni, iz prav dobre kozlovine, jako ceno	4'60
Moški čevlji na trakove, pripravljeni za trpez	3'75
Moški čevlji na trakove iz izvrstne kozlovine	4'74
Moški čevlji na trakove, usnje la box-calf, orig. Goodyear šivani	6'25
Moški čevlji na trakove, usnje la box-calf, American-Style	7'50
Moški polčevlji na trakove iz dobrega, voljnega usnja	3'—
Moški drilasti polčevlji z usnjem obšiti, črni, rjavi in sivi	1'10
Isti za dame	1'—

Damski salonski čevlji iz črnega usnja divje kože	gl. 1'50
Damski polčevlji, chevreau, lahki in solidno delani	3'75
Damski čevlji na trakove iz stanovitnega črnega usnja	3'25
Damski čevlji na trakove iz dobrega rjavega usnja, moderna oblika	3'40
Damski čevlji na trakove iz izvrstne kozlovine z lakastimi kapicami	4'25
Damski čevlji na trak. iz velf. box-calf, eleg. pom. čevlji, Goodyear šivani	5'75
Damski čevlji na trakove iz najfinejšega chevreau, Goodyear šivani	6'—
Damski čevlji na gumbe iz izvrstnega črnega usnja	3'40
Damski čevlji iz la chevreau, Goodyear šivani, prav elegantni	6'—

Zakonito zajamčeno.

„Hygienicus“

Zakonito zajamčeno.

pasta za likanje

Varstvena znam ka.

senzacionalna iznajdba, s katerim postanejo tkanine zopet kakor nove. Neobhodno potreben za namizno, posteljno, toaletno perilo, mehke srajce, bluze, nevestine oprave, za bela kakor tudi barvena platnena ali volnena oblačila, zagrinjala, čipke, tančice itd.

»Hygienicus« napravi tkanino trpežno in izvanredno mehko, slično baržunu; volneno blago dobi sličnost holandskega platna.

Vedno enacega učinka za vse vrste tkanin, iz platna, bombaža, volne ali svile.

Učinkuje razkrajajoče!

Dobi se v vseh specerijskih in kolonijalnih trgovinah in drogerijah.

1522 20-20

L. Chiozza & Co.**Červinjan (Primorsko).**

Št. 204/pr.

Sekundarske službe

v deželni bolnici v Ljubljani je popolniti 3 mesta sekundarjev in sicer 2 mesti takoj, eno mesto pa s 1. januarjem 1909!

Z vsako teh služb je združena letna plača 1200 K in 20% draginjska doklada. Poleg tega uživa vsak sekundarj prosto stanovanje in prosto hrano v deželni bolnišnici po I. razredu ali eventualno mesto hrane relutum v letnem znesku 800 K. Sekundarj ne sme biti oženjen, ne sme izvrševati zunanje privatne prakse ter mora stanovati v deželni bolnici.

Prosilci za eno razpisanih mest predložijo naj svoje s krstnim listom, z dokazili o doktoratu medicine, o eventualnem dozdajanjem službovanju ter o znanju slovenskega in nemškega jezika opremljene prošnje do

20. oktobra 1908

vodstvu deželnih dobrodelnih zavodov v Ljubljani.

U slučaju pomanjkanja prosilcev z znanjem slovenščine sprejme se tudi take, ki so zmožni kakega drugega slovanskega jezika poleg nemščine.

Od deželnega odbora kranjskega

v Ljubljani, dne 29. septembra 1908.

2424 3-2

Št. 46.

Razglas.

Za preložitve okrajne ceste Zatičina — Krka pri Gabrovšici in Muljavi, ter pa korekturo deželne ceste pri Gabrovšici na okroglo 15.800 K oziroma 4.800 K, preračunjena dela in dobave se bodo oddale potom javne ponudbene obravnave.

Pismene, vsa dela zapadajoče ponudbe z napovedbo popusta ali doplačila v odstotkih na enotne cene proračuna naj se **prodložijo do 15. oktobra t. l. ob 12. uri opoldne** podpisnemu cestnemu odboru.

Ponudbe, katere morajo biti kolkovane s kolkom za eno krono, doposlati je zapečatene z nadpisom:

„Ponudbe za prevzetje okraj. in deželne ceste pri Muljavi in Gabrovšici“.

Ponudbi mora biti dodana izrečno izjava, da pripozna ponudnik stavbne pogoje po vsej vsebini in da se jim brezpogojno ukloni.

Razven tega je dodati kot vadij še 5% stavbenih stroškov v gotovini ali pa v pupilarnih vrednostnih papirjih po kurzni ceni.

Cestni odbor si izrečno pridrži pravico, izbrati ponudnika ne glede na višino cene, oziroma če se mu vidi potrebno, razpisati novo ponudbeno razpravo.

2417 3-2

Načrti, proračun in stavbni pogoji so na ogled pri podpisnem okrajnem cestnem odboru.

Okrajni cestni odbor Višnjagora

Št. Pirnat
načelnik.**Andrej Zajec**

cementarna

na Pešati, pošta Dol pri Ljubljani

Prečast. cerkvenim predstojništvom, zasebnikom in podjetnikom priporočam kot najcenejši, a elegantni tlak za cerkve, šole, zakristije, veže, kuhinje in hodnike krasne — **mozaične plošče** v raznih barvah in okus. uzorcih.

Izdelujem tudi raznovrstne **stopnice, podboje, krasne križe** poljubne velikosti za na pokopališča **grobne spomenike in**

okvirje, brušene in polirane kot marmor. — Slavnim cestnim odborom in zasebnikom nudim

cementne cevi (6—40 cm svetlobe) za kanale in vodove (zlasti šestcentimeterske, namesto dragih železnih in malo trpežnih lesenih cevij), **milnje kamne, korita za živino in drugo cementno blago.**

692 29

— **Ceniki in vzorci na zahtevo.** —— **A. Hermann, veležganjarna za** —

slivovko in tropinovec

v Varaždinu, Hrvatsko

priporoča **svoje špecialitete** v dvojno žgani naravni slivovki, tropinovcu in drožniku po prav nizkih cenah.

Večje množine slivovke se lahko v žganjarni pod lastnim nadzorstvom žgejo in prevzamejo.

Radi posebne ponudbe obrača naj se ali na **vležganjarno v Varaždinu**, ali pa na glavnega zastopnika za Kranjsko gospoda **Josipa Zidarja v Ljubljani.**

2391 3-2

Modna trgovina J. Kosterc

Ljubljana, Sv. Petra cesta št. 4.

Naznanjam vljudno p. n. občinstvu, da sem svojo manufakturno trgovino pod zgorajšnjo turdko na istem prostoru izdatno povečal ter tudi zalogo z najnovejšim blagom popolnil, kar mi jamči, da bodem v bodoče svojim častitim odjemalcem še točneje postreči zamogel.

Opiraje se na svojo doseganjo solidnost in točnost, se nadejam iste blagonaklonjenosti, katero se bodem veštno potrudil v vsakem oziru opravičiti.

Z odličnim spoštovanjem

J. Koster.

2287 8-5

Najcenejša in najhitrejša vožnja v Ameriko je s parniki „Severonemškega Lloyd“

iz

Bremena**New-York**

s cesarskimi brzoparniki
**Kaiser Wilhelm II.
Kronprinz Wilhelm,
Kaiser Wilhelm d.
Grosse.**

Berite!

Pozor!

Prekomorska vožnja traja samo 5-6 dni.

Natančen zanesljiv poduk in veljavne vozne listke za parnike gori navedenega parobrodnege društva kakor tudi listke za vse proge ameriških železnic dobite **v Ljubljani edino-le** pri

2686 40

Edvard Tavčar-Ju, v Kolodvorskih ulicah št. 35.

nasproti občeznane gostilne „Pri starem Tišlerju“.

Odhod iz Ljubljane je vsak torek, četrtek in soboto. Vsa potovanja se tikajoča pojasnila točno in brezplačno. Postrežba poštna rečelna in solidna.

Potnikom namenjenim v zapadne države kakor: Colorado, Mexiko, California, Arizona, Utah, Wyoming, Nevada, Oregon in Washington, nudi naše društvo posebno ugodno izvanredno ceno čez Galveston. Odhod na tej progi iz Bremena enkrat mesečno.

Tu se dobivajo pa tudi listki preko **Baltimore** in na vse ostale dele sveta, kakor: Brazilija, Kuba, Buenos Aires, Colombo, Singapore, v Avstralijo itd. itd.

Najkrajša in najcenejša vožnja v Ameriko

z modernimi, velikimi brzoparniki iz
Ljubljane čez Antwerpen v New York

je proga

rdeče zvezde „Red Star Line“.

Na naših parnikih: „Finland“, „Kroonland“, „Vaderland“, „Zeeland“ in „Samland“, kateri vsak teden v sobotah oskrbujejo redno vožnjo med Antwerpenom in New Yorkom, so snažnost, izborna hrana, vljudna postrežba in spalnice, po novem urejene v kajite sa 2, 4 in 6 oseb, sa vsakega potnika eminentnega pomena, in traja vožnja 7 dni.

Odhod iz Ljubljane vsak torek popoldan.

Naša proga oskrbuje tudi po večkrat na mesec **vožnjo čez Kanado**, katera pa je izdatno cenejša kakor na New York.

Pojasnila daje vladno potrjeni zastopnik

FRANC DOLENC
v Ljubljani,

Kolodvorske ulice odalej šte. 26, od južnega kolodvora na levo pred znano gostilno pri „Starem tišlerju“. 320 46-40

Anversa
New York

PREPRIČAJTE SE

da najcenejše in najlepše
dobite le pri trdki

FRANČIŠEK MEJDR
strojna tkalnica
i. razpošiljalnica
Usti n. Orli.
HUTWALD 12
Češko.

Barhent, da-
mast, gradle, kanafas,
kretan, cefir itd. po najn. cenah.
Zahtevajte povsod lasna tovarna blaga

novo blago

z narodnim kolkom.

Slavnostna himna
zlatomašniku svetemu
Očetu, papežu Piju X.

za mešan ali moški zbor, sprem-
ljivo orgelj ali orkestra zložil

:: Ignacij Hladnik. ::

Cena partituri 60 h, posamni
glas 10 h, instrum. glasovi v
prepisu 2 K.

1835 5-5

**Jesenske kakor
zimske obleke**

površnike, suknje in dežne plašče
za gospode in dečke po izredno
nizkih in stalnih cenah priporoča

konfekcijska
trgovina

A. Lukić

Ljubljana, Pred škofijo št. 19.

**Najnovejši
pariški in
dunajski :
modeli za
dame in :
deklice :**

Več

2113 7

**slamareznic
in mlinov za sadje**

z 2 kamenitima valjema se radi
pomanjkanja prostora prav ceno prodaja.

A. SUSNIK, trgovina, Zaloška cesta 21

Vedno
je nelepa in nadležna

KORPULENCA
Englisch Breakfast Tea
suši

izredno, je zdrava in prijetnega
okusa.

Edino pristna zavita v liče pri
Einhornapotheke v Welsu
Gorenje Avstrijsko.

1 zavoj K 3—; dvojni zavoj K 5-50; za po-
skušnjo K 1-50; poština posebej.

Zabavne vožnje po morju s

„Thalia“

parnikom avstr. Lloydja v Trstu.

Potovanje X. združeno z zabavnim in poučnim potovanjem za častnike. Iz Trsta med
8. in 29. oktobrom čez Krf, Malta, Tunis, Alžir, Tanger, Gibral-
tar, Cagliari, Neapel, Trst. Prospekti in prigrasila pri mejnar. transp. družbi na Du-
naju I., Walfischgasse 15, in pri glavni agenturi avstr. Lloydja, Dunaj I., Kärntnerring 6.

Potovanje XI. Zdravniško naučno potovanje med 10. novembrom in 4. de-
cembrom 1908 po Adriji, katero priredi „Zveza zdravnikov v Kar-
lovih varih“. Prigrasila sprejema dr. Hugon Stark, Karlovi vari.

Prospekti pri glavnem zastopstvu avstrijskega Lloydja na Dunaju I., Kärntnerring 6.

„CROATIA“

je edina hrvaška zavarovalnica osnovana od občine
svobodnega in kr. glavnega mesta Zagreba.

„CROATIA“ osnovana na temelju vzajemnosti, sprejema v zavarovanje
proti požaru in vpepelitvi po blisku nepremičnine vsake
vrste (hiše, gospodarska poslopja, tvornice, mline itd.) ter premičnine (kakor hišno oropje,
gospodarsko orodje, opremo, stroje, blago, žito, blago v trgovinah itd.) po jako ugodnih
pogojih in nizkih cenah. — Vsa pojasnila daje: 1395 32-14

Glavni zastop „Croatie“ v Ljubljani, Gosposke ulice 4.
(Za vsa večja mesta na deželi se iščejo zastopniki.)

2529

Reza Hubmayer

3-2

uljudno naznanja, da se prve dni oktobra prične redni
pouk na njenem

učilišču

kateri je od visoke vlade potrjen in na katerem se bode po-
učevalo: risanje krojnih vzorcev, prirojanje in izdelovanje
ženskih in otroških oblek po najboljšem do sedaj nedoseženem si-
stemu. — Natančnejša pojasnila in sprejem učenk vsak dan od 6.—7.
ure zvečer ali pismeno na naslov:

REZA HUBMAYER, učiteljica krojnega risanja,
Kongresni trg št. 6, I. nadst., 2. stop.

Patniki v Ameriko
Kateri želijo dobro, po ceni in
na mesljivo potovati naj se obrnejo
na
Simona Hmetek
v Ljubljani Kolodvorske ulice 20.
Kotourstva Pojasnila daje se brezplačno.

Istotam sprejemajo se dobri in zanesljivi
zastopniki.

SLIVOVKA

tropinovec
kranjski brinjevec

875 104-40

Odlikovano
v Parizu.

se dobi v sodih od 60 litrov
naprej po prav primerni ceni
v zanesljivi kakovosti v

**veležganjarni in
rektifikarni sadja**

M. Rosner & Co.,
Ljubljana,
Spod. Šiška, poleg Kosler-
jeve pivovarne.

Anton Kolenc

trgovce v Celju

naznanja, da kupuje želod, večjo mno-
žino po 5 K 100 kg, pšenico po 21 K,
oves po 17 K, fižol po 21 K med vsako
množino, suhe gobe ter sploh

vse deželne pridelke

po najvišjih cenah. — Mešane ženske lase
po 8 K 1 kg. Kdor kaj ima, naj se obrne
do njega. Ako je blago lepo, plača še višje.
2356 3-3

FR. ŠEVČIK, puškar
v Ljubljani, Židovske ulice 7.

Priporoča svojo veliko zalogo najboljših
pušk in samokresov najnovejšega
zistema. Kakor tudi munio in vse druge
lovske priprave po najnižjih cenah.

Popravila se izvršujejo točno.
Cenovniki na zahtevanje zastoj in poštine prosto.

Najboljše klavirje

prvovrstnih dunajskih tvornic in

harmonije

amer. sistema prodaja in izposoja najceneje
edina narodna trdka

Alfonz Breznik, Gradišče št. 11
(blizu nunske cerkve)

Kot edini domačin, strokovnjak in učitelj „Glasbene
Matiče“, opozarjam vsakogar, naj se blagovoli pre-
pričati o blagostojnosti in trpežnosti mojih instru-
mentov. — Delna odplačila. — Desetletno jamstvo.
Najceneje uglaševanje. 2079 52-2

**Najcenejše
dežnike in solnčnike**

domačega izdelka

priporoča po najnižji ceni in najboljši
kakovosti slavnemu p. n. občinstvu in
preč. duhovščini

JOSIP VIDMAR

v Ljubljani

Pred škofijo šte. 19. — Stari trg šte. 4.
Prešernove ulice šte. 4. 163 52-10

Popravila točno in ceno.

Izvolite poslati po vzorce!

**Barhenta
flanele - -
modnega blaga**

platna, damasta, kanafasa itd., novih,

katero pošilja franco slavno znana izvoz. trdka

V. J. Havliček in brat, Podčbrady

(kralj. Češko). 2114 6

1 zavoj 40 metrov raznih ostankov perilnega

blaga, letnega in zimskega, pošiljam za 18 K

franko po povzetju.

Sodi.

Več vrst sodov ima napredaj A. REPIČ,
sodarski mojster v Ljubljani, Trnovo. 2983

!! Prvo slovensko !!

c. kr. oblastveno potrjeno 18 71

učilišče za krojno risanje

Franja Jesik

Ljubljana, Stari trg št. 28.

● Dobi se tudi kraj po životni meri. ●

V Angleškem skladišču oblek, **O. Bernatovič**, Ljubljana, Mestni trg 5.

obsega zaloga čez

25.000 komadov najnovejše jesenske in zimske konfekcije

za gospode, dame, dečke, deklice in otroke.

Čudovito nizke cene! — Prodaja na debelo z znatnim popustom. — Čudovito nizke cene!

Krasno BLUZE

največja izbira v evropski in v drugem modernem
vsebovstva

KRILA, PERILO in OTROČJE OBLEKCE

po najnižjih cenah.

M. KRISTOFIČ poroč. kučar
Ljubljana, Stari trg št. 28.

Zaloga pohištva

v ljubljanskem kolizeju na
Marija Terezije cesti št. 11

Puc & Komp.

prilaga kompletno opremo za spalne
in jedilne sobe, železno pohištvo,
tapetniške izdelke in blago.

Zagrinjala in posteljne preproge
vsled opustitve po znižanih cenah.

Lastno mizarstvo in tapetniške dela nice.

Specijaliteta: Patent. spalni divan.

9931

Žaga Deghenghi
Ljubljana

„ kupuje „

smrekove in
hrastove hlode

franko drž. kolodvor
Ljubljana.

Ponudbe naj se pošiljajo:

Parna žaga Deghenghi
Ljubljana.

2157 50

Največja svetlolikalnica in pralnica na Kranjskem

Ljubljana, Kolodvorske ulice št. 8

Je sedaj opremljena z 12 električnimi motorji in zračno sušil-
nico, da se perilo v najkrajšem času opere, posuši in zlika.

Cene so znižane in nižje kot drugod.

Po tej napravi se perilo ne le varuje, marveč tudi res čisto
opere in napravi kot novo. — Z dežele poslano perilo se vrne
v štirih dneh oprano in zlikano.

Za številni obisk se priporoča velespoštovanjem

2239 8

A. ŠARC.

Morebitne reklamacije naj se naznanijo naravnost meni.

Za jesensko sezono priporoča

velika konfekcija

A. KUNC, Ljubljana

bogato izber krasno izdelanih oblek, površni-
kov in raznih oblačil za gospode in dečke.

Lastni izdelki iz pristno angleškega blaga.
Velika zaloga tu- in inozemskega blaga za
naročila po meri.

Strokovnjaška postrežba, cene stalne in iz-
redno nizke!

595 63

Zahtevajte brezplačno dopolnilo vašega flu-
idnega oenika z nad 1000 slikami. —
Jamstvo več let. Vsako nepopolno blago se vsame-
nazaj za popolni znesek.

Slika 1/2, nav. velikosti.

St. 365

srebrna dam-
ska remont. 8-50

St. 322

srebrna moška
remont. 8-50

St. 337

srebrna s sidro
15 kamnov 6-
dvojni plašč 6-50

St. 341, srebrna s sidro

dvojni plašč 15 kam-
nov, posebno
močna 7-9-50

Anton Riffmann,

največja tovarniška zaloga ur, zlatine in srebrnine.
Izveš v vse dežele Maribor L. S., Ptajerske.

Naznanilo

s katerim se naznanja, da je **Tomaž**
Mežik maser in rezalec kurjih oces
zopet v Ljubljani in se priporoča časti-
temu občinstvu za masiranje in rezanje
kurjih oces doma in izven doma. Do-
pisnica zadostuje. — Naslov: Šiška, Ce-
2548 lovška cesta 117. 3-2

Optični zavod

Fr. P. Zajec Ljubljana,
Stari trg 26

prilaga svojo dobro urejeno za-
logo raznih obal, ščipalcev,
daljnogledov, toplomerjev,
zrakomerjev itd. Obala in
ščipalci se napravijo natančno po
zdravniškem receptu. Popravila
točno in ceno.

Velika zaloga pravih švicar-
skih žepnih in stenskih ur,
zlatine in srebrnine.

Nikel ure od 1.00 do 10-
Srebrne ure . . . 3.00 do 40-
Zlate . . . 13- do 950-

Zahtevajte moj novi oenik, ki ga
pošljem brezplačno.

OSREDNJA BANKA

ČESKIH HRANILNIC, Podružnica: DUNAJ,
L. Wipplingerstr. 22.

(Ustredni banka českých spořitelén)

Vloge na knjižice in račun 4 % in 4 1/2 %.
Kupovanje in prodaja vredn. papirjev.
Uprava in števila zaloga brezplačno.

Posojila okrajem, mestom, občinam in drugim javnim korporacijam proti amortizaciji na
4 1/2 % in 1/2 %, upravne pristojbine. Financiranje javnih podjetij. Emisija lastnih 4 % ban-
kovnih obligacij, katere uživajo pupilarno sigurnost in se smejo rabiti za vsakovrstne kavcije.

Del. kap. 7.000.000.—
Telegram: „Sporobanka“.
Depoziranje kavcij in
vadij raznih vrst.
Eskoni menije same
denarnih savodov.
Bankovne informacije
in svete brezplačno.

VZAJEMNO PODPORNNO DRUŠTVO V LJUBLJANI

Kongresni trg 19 — registrovana zadruga z omejenim poroštvom — Kongresni trg 19

sprejema hranilne vloge vsak
delavnik od 8. do 12. ure

po 4 3/4 %

to je: daje za 200 kron
9 kron 50 vin. na leto.

Druge hranilne knjižice se sprejemajo kot gotov denar, ne da bi se njih obrestovanje prekinilo.

Rentni davek plača hranilnica sama. — Najsigurnejša prilika za štedenje!

Kanonik A. Kalan l. r., predsednik.

Kanonik J. Sušnik l. r., podpredsednik.

Podružnice:

Praga s menjalnicami: Oradeu 35, Mala stran, Most, ulice 17, Buden, Brno,
Osaka Lige, Osaka Kamen, Nemški Kumburg, Helling, Savi 310, Pina,
Dolina in Maren.

Menjalnice na Dunaju:

L. Wollzeile 1, H. Taborstrasse 4, H. Ungersgasse 17 (vagal Ronawaga), H. Lö-
wengasse 27, IV. Wiedner Hauptstrasse 13, V. Schönbrunnerstrasse 50 a,
VI. Gumpoldstrasse 22, VII. Mariahilferstrasse 74, VIII. Lerchenfelderstrasse
125, IX. Alserviess 32, XVII. Währingerstrasse 51, XIX. Döblinger Hauptstr.
53, XIX. Hauptstrasse 25.

Republikanska deželna družba 45 180 181

„MERCUR“

Dunaj, I. Wollzeile 1

Akt. kapital K 20.000.000 Reser. sklad K 8.000.000

Najkvalitetnejši

nakup in prodaja
vseh vrst rent, državnih papirjev, akcij, prioritet, zastavnice, srečk,
deviz, valut in denarja

Zamenjava in eskomptiranje
izrednih zastavnice in obligacij srečk in bankovne